

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 02 OKT 2009
Vår ref.: NVE 200707809-92, 200708694-76,
200805996-10 mbe/ke
Arkiv: 513
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Mathilde Berg
22 95 92 21

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Daimyo Rindi Energi AS - Fjernvarmekonsesjon i Gjøvik kommune - Oversendelse av klage

NVE har mottatt klage på vedtak om fjernvarmekonsesjon til Daimyo Rindi Energi AS i Gjøvik kommune. Klagen er fra Eidsiva Bioenergi AS representert av Advokatfirmaet Mageli ANS.

Klager anfører at NVE har lagt til grunn feil faktisk grunnlag i konsesjonsvedtaket, bl.a at NVE har lagt til grunn at DREs tomt for varmesentral er ferdig regulert. Videre mener klager at Daimyo Rindi Energi må følge regelverket om offentlige anskaffelser og at Eidsiva har et vesentlig større kundegrunnlag enn Daimyo Rindi Energi. Klager mener også at investerings- og driftkostnadene for Daimyo Rindi Energis anlegg er underestimert.

NVE mener det ikke er holdepunkter for å konkludere med at NVE har lagt til grunn feilaktige opplysninger i konsesjonsvedtaket. Videre er NVE av den oppfatning at Daimyo Rindi Energi ikke er underlagt regelverket om offentlige anskaffelser. Når det gjelder NVEs vurdering av prosjektenes kundegrunnlag, finner NVE ingen grunn til å endre vår vurdering i Bakgrunn for vedtak. NVE forutsetter at kundegrunnlaget til de to prosjektene vil være tilnærmet det samme, da begge søkerne opererer i det som bare med mindre forskjeller er det samme geografiske området. Når det gjelder DREs oppgitte investerings- og driftskostnader, mener NVE at DRE har sannsynliggjort at disse er reelle.

NVE har vurdert klagegrunnene og kan ikke se at det har kommet frem nye momenter som tilsier at vårt vedtak av 30.6.2009 bør endres eller omgjøres. Etter NVEs vurdering vil fjernvarmeanlegget i Gjøvik basert på løsningen til Daimyo Rindi Energi AS være mer samfunnsmessig rasjonelt sammenlignet med det planlagte fjernvarmeanlegget til Eidsiva Bioenergi.

Vi viser til NVEs vedtak av 30.6.2009 der Daimyo Rindi Energi AS blir meddelt konsesjon for å bygge og drive et fjernvarmeanlegg i Gjøvik kommune. NVE avslo samtidig konkurrerende konsesjonssøknad fra Eidsiva Bioenergi om fjernvarmekonsesjon i et overlappende område. Vi viser videre til Eidsiva Bioenergi sin klage på vedtaket av 4.9.2009.

NVE presiserer samtidig at Daimyo Rindi Energi AS sin søknad om fjernvarmeanlegg i Vestre Toten kommune (Raufoss) fikk avslag fra NVE 30.6.2009. Avslaget ble ikke påklaget av Daimyo Rindi Energi, men Daimyo Rindi Energi skriver i brev av 20.8.2009 at de ønsker å forlenge gyldighetsperioden av sin søknad. NVE gjør oppmerksom på at søknaden fra Daimyo Rindi Energi er behandlet av NVE, og at NVE dermed har tatt stilling til søknaden.

NVEs vedtak med begrunnelse og kopi av klagen blir med dette oversendt Olje- og energidepartementet for behandling. Vedlagt følger også utskrift over saksdokumentene. Vi ber om at OED tar kontakt med NVEs arkiv for å få oversendt nødvendig dokumentasjon elektronisk eller eventuelt i papirform. Til orientering har NVE introdusert elektronisk arkiv fra 1.1.07 og dokumenter registrert etter denne dato, finnes kun i elektronisk versjon.

1	Innledning.....	7
2	Innkomet klage fra Eidsiva Bioenergi AS	8
2.1	Feil i faktisk grunnlag	8
2.2	Om likebehandling	8
2.3	Regelverket om offentlige anskaffelser.....	8
2.4	Tidspunkt for innsendelse av endelig søknad.....	8
2.5	Prosjektomfang, konsesjonsgrenser og kundegrunnlag	9
2.5.1	Dampkundene Hoff og Hunton.....	9
2.5.2	Eidsiva har generelt et større kundegrunnlag.....	9
2.5.3	Eidsivas konsesjonsområde har et større potensial for nye tilkoblinger	9
2.6	Samfunnsøkonomisk vurdering.....	9
2.6.1	Investeringskostnader	9
2.6.1.1	Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser	9
2.6.1.2	NVE har lagt til grunn for lave kostnader ved vurderingen av DREs prosjekt	10
2.6.1.3	Investeringskostnader varmesentral	10
2.6.1.4	Investeringskostnad fjernvarmenett	10
2.6.1.5	Investeringskostnad dampledning	10
2.6.1.6	Driftskostnader	10
2.6.2	Feil inntekter	11
2.6.2.1	For høyt anslag over inntekter fra mottak av avfall	11
2.6.2.2	Varmesalg – kundegrunnlag.....	11
2.6.3	NVE har, uten å forelegge det for Eidsiva, endret det oppgitte varmetapet i fjernvarmenettet	11
2.6.4	Finansdepartementets veileder for samfunnsøkonomiske analyser	11
2.6.5	Nytte-kostnadsanalyse	12
2.7	Konsekvensutredning for og lokalisering av varmesentralen	12
2.7.1	Status for regulering av tomt.....	12
2.7.2	Utvidelse av fjernvarmeanlegget	12
2.8	Miljøvirkninger	13
2.8.1	Varmesentral og rørtrasé.....	13
2.8.1.1	NVE har feilaktig lagt til grunn at det ikke foreligger teknisk usikkerhet rundt Daimyos valg av rørteknologi.....	13
2.8.1.2	Det er feilaktig lagt til grunn at DRE har ferdigregulert område for plassering av varmesentral	13
2.8.1.3	NVE har feilaktig lagt til grunn at DREs lokalisering er gunstigere enn lokaliseringen til Eidsiva.....	13
2.8.2	Utslipp til vann og luft	14
2.8.2.1	Fakling av deponigass opphører ikke.....	14
2.8.2.2	NVE har anslått andelen fornybar energi for høyt for DRE	14
2.8.2.3	Energiutnyttelse.....	14
2.8.2.4	Eidsivas bruk av spillvarme er feil vurdert	14
2.8.2.5	Eidsivas planlagte anlegg oppfyller alle krav til utslipp m.v.	14
2.8.2.6	Mellomlagring av brensel.....	15
2.8.3	Valg av brensel og tilgang på råstoff	15
2.8.3.1	NVE har feilaktig lagt til grunn at DRE kan benytte oppgravd avfall fra GLT-Avfall IKS	15
2.8.3.2	NVEs vurdering av DREs tilgang på råstoff er feil	15

2.8.3.3	NVE har feilaktig ikke tillagt Eidsivas planer om behandling av hogstavfall tilstrekkelig vekt.....	15
2.8.3.4	Eidsiva har sikret seg råstoff til sitt anlegg	16
2.8.3.5	NVE har feilaktig valgt å se bort fra en helhetlig avfallshåndtering i regionen.....	16
2.8.4	Støy og transport.....	16
2.9	Selskapsstruktur og gjennomføringsevne.....	17
2.9.1	NVE har ikke lagt vekt på DREs svake finansielle stilling – manglende gjennomføringsevne.....	17
2.9.2	Risiko knyttet til selskapsstruktur – eierforhold/organisering	17
2.9.3	NVE har ikke vektlagt Eidsivas erfaring med drift.....	17
2.10	Tidsplan for utbygging	17
2.11	Planer for ytterligere utbygging og avtaler om varmeleveranser	18
2.11.1	NVE har feilaktig lagt til grunn at Eidsivas valg av tomt hindrer videre utbygging av fjernvarmetilbudet i Gjøvik.....	18
2.11.2	Elektrisitetsproduksjon	18
2.12	Beredskap	18
3	Daimyo Rindi Energi sin vurdering av klagen	18
3.1	Kundegrunnlaget	18
3.1.1	Dampkunder.....	18
3.1.2	Fjernvarmekunder.....	19
3.2	Samfunnsøkonomi.....	19
3.2.1	Investeringer i varmesentral.....	19
3.2.2	Investeringer i nettet	19
3.2.3	Driftskostnader.....	19
3.3	Avfallspriser	19
3.4	Andel i avfallet som er av fossil opprinnelse	19
3.5	Reguleringsplan.....	20
3.5.1	Gjøvik kommunes valg av tomt i 2002.....	20
3.5.2	Mindre vesentlig endring av reguleringsplanen i 2009.....	20
3.5.3	Det har ikke kommet innvendinger mot anlegget i Dalborgmarka	20
3.6	Energiutnyttelse.....	20
3.6.1	Minstekrav fra SFT	20
3.6.2	Strømproduksjon fra overskuddsdamp	21
3.6.3	Energiutnyttelse ved Gjøvik Energis anlegg i Dalborgmarka.....	21
3.7	Deponigass	21
3.8	Miljøsanering av gammelt deponi	21
4	Begjæring om oppsettende virkning av vedtaket.....	21
5	Daimyo Rindi Energis søknad om fjernvarmekonsesjon på Vestre Toten	22
6	NVEs vurdering av klagen fra Eidsiva Bioenergi AS	23
6.1	Feil i faktisk grunnlag	23
6.2	Om likebehandling	24
6.3	Regelverket om offentlige anskaffelser.....	24
6.4	Tidspunkt for innsendelse av endelig søknad.....	25
6.5	Prosjektomfang, konsesjonsgrenser og kundegrunnlag	25
6.5.1	Dampkundene Hoff og Hunton.....	26
6.5.2	Eidsiva har generelt et større kundegrunnlag.....	26
6.5.3	Eidsivas konsesjonsområde har et større potensial for nye tilkoblinger	27
6.6	Samfunnsøkonomisk vurdering.....	27

6.6.1	Investeringskostnader	27
6.6.1.1	Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser	27
6.6.1.2	NVE har lagt til grunn for lave kostnader ved vurderingen av DREs prosjekt	27
6.6.1.3	Investeringskostnader varmesentral	27
6.6.1.4	Investeringskostnader fjernvarmenett	28
6.6.1.5	Investeringskostnad dampledning	29
6.6.1.6	Driftkostnader	29
6.6.2	Feil inntekter	29
6.6.2.1	For høyt anslag over inntekter fra mottak av avfall	29
6.6.2.2	Varmesalg – kundegrunnlag	30
6.6.3	NVE har, uten å forelegge det for Eidsiva, endret det oppgitte varmetapet i fjernvarmenettet	30
6.6.4	Finansdepartementets veileder for samfunnsøkonomiske analyser	30
6.6.5	Nytte-kostnadsanalyse	31
6.6.6	NVEs kommentar til brenselkostnadene til Eidsiva	31
6.7	Konsekvensutredning for og lokalisering av varmesentralen	31
6.7.1	Status for regulering av tomt	31
6.7.2	Utvidelse av fjernvarmeanlegget	32
6.8	Miljøvirkninger	33
6.8.1	Varmesentral og rørtrasé	33
6.8.1.1	NVE har feilaktig lagt til grunn at det ikke foreligger teknisk usikkerhet rundt Daimyos valg av rørteknologi	33
6.8.1.2	Det er feilaktig lagt til grunn at DRE har ferdigregulert område for plassering av varmesentral	34
6.8.1.3	NVE har feilaktig lagt til grunn at DREs lokalisering er gunstigere enn lokaliseringen til Eidsiva	34
6.8.2	Utslipp til vann og luft	35
6.8.2.1	Fakling av deponigass opphører ikke	35
6.8.2.2	NVE har anslått andelen fornybar energi for høyt for DRE	35
6.8.2.3	Energiutnyttelse	35
6.8.2.4	Eidsivas bruk av spillvarme er feil vurdert	36
6.8.2.5	Eidsivas planlagte anlegg oppfyller alle krav til utslipp m.v.	36
6.8.2.6	Mellomlagring av brensel	36
6.8.3	Valg av brensel og tilgang på råstoff	37
6.8.3.1	NVE har feilaktig lagt til grunn at DRE kan benytte oppgravd avfall fra GLT-Avfall IKS	37
6.8.3.2	NVEs vurdering av DREs tilgang på råstoff er feil	37
6.8.3.3	NVE har feilaktig ikke tillagt Eidsivas planer om behandling av hogstavfall tilstrekkelig vekt	38
6.8.3.4	Eidsiva har sikret seg råstoff til sitt anlegg	38
6.8.3.5	NVE har feilaktig valgt å se bort fra en helhetlig avfallshåndtering i regionen	39
6.8.4	Støy og transport	39
6.9	Selskapsstruktur og gjennomføringsevne	40
6.9.1	NVE har ikke lagt vekt på DREs svake finansielle stilling – manglende gjennomføringsevne	40
6.9.2	Risiko knyttet til selskapsstruktur – eierforhold/organisering	40
6.9.3	NVE har ikke vektlagt Eidsivas erfaring med drift	41

6.10	Tidsplan for utbygging	41
6.11	Planer for ytterligere utbygging og avtaler om varmeleveranser	41
6.11.1	NVE har feilaktig lagt til grunn at Eidsivas valg av tomt hindrer videre utbygging av fjernvarmetilbudet i Gjøvik.....	41
6.11.2	Elektrisitetsproduksjon	41
6.12	Beredskap	42
7	Konklusjon.....	43

1 Innledning

NVE meddelte 30.6.2009 fjernvarmekonsesjon til Daimyo Rindi Energi AS (heretter DRE) for å bygge og drive et fjernvarmeanlegg i Gjøvik kommune, Oppland fylke. Etter NVEs vurdering er fordelene ved anlegget overveiende i forhold til ulemper. Fjernvarmeanlegget vurderes å være samfunnsøkonomisk lønnsomt. Grunnlasten i anlegget kommer fra forbrenning av avfall og deponigass, og som spiss- og reservelast vil det bli installert olje- og gasskjeler. I tillegg er det planlagt spisslast fra interne fyrhus ved institusjoner og andre bygg/virksomheter som er tilknyttet fjernvarmenettet.

NVE avsto samtidig konkurrerende konsesjonssøknad fra Eidsiva Bioenergi AS om fjernvarmekonsesjon i Gjøvik kommune. Eidsiva Bioenergis fjernvarmeprosjekt var planlagt med et samforbrenningsanlegg for returtrevirke og hogstavfall/grener og topper (GROT) som grunnlast, med oljekjeler som spiss- og reservelast. Konsesjonsområdene selskapene søkte om var i stor grad sammenfallende innenfor Gjøvik kommune. Daimyo Rindi Energi AS skiller seg ut ved at Kopperudområdet i sørbyen er inkludert i konsesjonsområdet. Eidsiva Bioenergi AS dekker en større del av Nordbyen inklusiv områdene ved og nord for Tranberghallen/Bjørn.

De to aktørene søkte om fjernvarmeanlegg basert på tilnærmet like tekniske løsninger. Begge søkerne planla, i tillegg til konvensjonell vannbåren fjernvarme, å levere prosessdamp til industribedrifter på Gjøvik, med fjernkjøling og elproduksjon i forbindelse med fjernvarmeanlegget.

NVE la i vår vurdering til grunn at begge prosjektene har gode løsninger for ressursutnyttelse da begge søkerne vil bruke avfall som grunnlast i sine anlegg. Eidsivas planer om bruk av bioolje som spisslast ble gitt en positiv verdi i vurderingen av miljøvirkninger og NVE vurderte det videre som positivt at DRE planlegger en løsning med bruk av deponigass og evt. forbrenning av gammelt deponiavfall. NVE ga DREs løsning en positiv verdi, da prosjektet vil bidra til å løse et utslippsproblem da dagens faking av deponigass opphører, samtidig som ressurser fra avfallsdeponiet kan utnyttes i energiproduksjonen.

DRE planlegger sin energigjenvinningssentral i et område i Dalborgmarka som er ferdig regulert for formålet. Eidsivas lokalitet for varmesentral i Kallerudlia var på konsesjonstidspunktet ikke endelig avklart. Etter NVEs vurdering har DRE kommet lenger i planleggingen av sitt prosjekt enn Eidsiva og NVE la til grunn i vårt konsesjonsvedtak at DREs prosjekt kan realiseres innenfor selskapets fremdriftsplan og NVEs gitte frister.

NVE vurderte søknadene dit hen at DRE har en bedre tomt for plassering av en varmesentral sammenlignet med Eidsivas planlagte lokalisering. DREs valg av Dalborgmarka gir arealmessige muligheter for mellomlagring av avfall, en eventuell utvidelse av fjernvarmeanlegget og videre industriutvikling. Området ligger 4 km fra Gjøvik sentrum, med akseptabel avstand til nærmeste bolighus. NVE la til grunn at DREs varmesentral har den beliggenheten som vil gi minst ulemper for naboer.

NVE konstaterte at begge aktørene har omsøkt fjernvarmeanlegg som vil ha en klar samfunnsøkonomisk gevinst. Ut fra beregnet nytte/kostnadsfaktor for prosjektene, vurderer NVE lønnsomheten til DREs prosjekt som klart best.

NVE har vurdert behandlet søknadene om fjernvarmeanlegg i Gjøvik kommune etter energiloven, og NVE har etter en helhetlig vurdering kommet frem til at løsningen til DRE vil være mer samfunnsmessig rasjonell sammenlignet med det omsøkte fjernvarmeanlegget til Eidsiva Bioenergi.

Vi viser til notatet "Bakgrunn for vedtak" av 30.6.2009 for oppsummering av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

2 Innkommet klage fra Eidsiva Bioenergi AS

I det påfølgende kapittel følger en sammenfatning av Eidsiva Bioenergis klage. NVE har sammenfattet klagen etter samme systematikk som klagens oppsett, med unntak av temaene "Feil i faktisk grunnlag", "Om likebehandling" og "Regelverket om offentlige anskaffelser" som vi velger å kommentere og vurdere separat.

2.1 Feil i faktisk grunnlag

Eidsiva Bioenergi AS representert av Advokatfirmaet Mageli ANS, heretter kalt klager, anfører at NVE under flere av vurderingstemaene som er lagt til grunn i konsesjonsvedtaket baserer seg på feil faktisk grunnlag. Klager mener at når vurderingene i stor grad er basert på skjønn, er det desto viktigere at faktagrunnlaget er riktig. Det påpekes at feil i det faktiske grunnlaget ofte er en konsekvens av at det ikke er foretatt en forsvarlig saksbehandling, og klager viser til forvaltningsloven § 17 om forvaltningens utredningsplikt og plikt til å påse at saken er tilstrekkelig opplyst. Klager mener NVE ikke har foretatt en forsvarlig saksbehandling i denne saken, og mener at vedtaket er ugyldig, jf forvaltningsloven § 41, da feilen "kan ha virket bestemmende for vedtakets innhold".

2.2 Om likebehandling

Klager påpeker at NVE, i strid med alminnelige forvaltningsmessige prinsipper, har latt DRE jevnlig fått kommentere, justere og gi kritiske bemerkninger til Eidsivas søknad. Klager mener dette er i strid med kravet om likebehandling.

2.3 Regelverket om offentlige anskaffelser

Klager anfører at DRE må følge regelverket for offentlige anskaffelser. Det anføres at DRE er omfattet på grunnlag av forsyningsforskriften § 1-2 bokstav b. Denne bestemmelsen gjelder virksomhet som driver på grunnlag av en enerett eller særrett tildelt fra myndighetene når dette medfører at virksomhetsutøvelsen begrenses til en eller flere virksomheter og dermed i vesentlig grad påvirker muligheten for andre foretak til å utøve slik aktivitet.

Klager har vist til at forarbeidene til den nå opphevede lovbestemmelsen om særlige og eksklusive rettigheter henviser til at konsesjoner er en typisk særrett.

2.4 Tidspunkt for innsendelse av endelig søknad

NVE skriver i Bakgrunn for vedtak at tidspunkt for innlevering av komplett søknad er ett av flere vurderingsmomenter i behandlingen av konkurrerende søknader. Innleveringspunktet skal normalt ikke være avgjørende for hvem som skal få konsesjon i konkurransesituasjoner. Det som er avgjørende er hvilket prosjekt som ut fra en helhetsvurdering vurderes å gi best ressursutnyttelse. Innleveringstidspunkt kan imidlertid være et moment i en totalvurdering av konkurranse mellom relativt like tiltak. NVE vurderte det derfor slik at de to omsøkte tiltakene ikke var av en slik likhet at det var grunn til å ilegge Eidsivas posisjon som første søker noen tilleggsverdi.

Klager mener det er motstrid mellom hva NVEs veileder skriver og hva NVE faktisk gjør når NVE ikke vektlegger tidspunktet for innlevering av søknad i denne saken. Klager mener at tidsaspektet skal

være et moment i konkurransesaker hvor to eller flere søknader er gjensidig utelukkende, og at dette er situasjonen i denne saken.

2.5 Prosjektomfang, konsesjongsgrenser og kundegrunnlag

Klager viser til NVEs fjernvarmeveileder, og påpeker at det i konkurransesaker skal telle positivt å ha det største kundegrunnlaget. Klager påpeker at kundegrunnlaget bl.a. gir nyttige opplysninger om miljømessige konsekvenser av utbyggingen.

Klager mener NVE ikke har vurdert de ulike søkernes faktiske kundegrunnlag tilstrekkelig, da NVE har vurdert det slik at kundegrunnlaget vil være det samme for henholdsvis Daimyo og Eidsiva. Det blir i klagen understreket at dersom NVEs vurdering er riktig, så er det lite hensiktsmessig å bruke "kundegrunnlag" som et vurderingsmoment i konkurransesaker. Dette med begrunnelse i at det i en konkurranse alltid vil være et sammenfallende område. Det anføres at Eidsivas kundegrunnlag er vesentlig større enn kundegrunnlaget til DRE.

2.5.1 Dampkundene Hoff og Hunton

Klager viser til at Eidsiva har en avtale om dampleveranser til HOFF Norske Potetindustrier SA. DRE har en tilsvarende avtale med Hunton Fiber AS. Det vises til at DREs avtale ikke kan gjennomføres uten at DRE innehar fjernvarmekonsesjonen på Gjøvik. Imidlertid mener klager at Eidsivas planer for leveranse av damp til HOFF, ikke vil være konsesjonspliktig, og at Eidsivas planlagte varmeleveranse til HOFF på 36 GWh, derfor må trekkes ut av DREs kundegrunnlag.

2.5.2 Eidsiva har generelt et større kundegrunnlag

Klager viser til Eidsivas lokalkunnskap og påpeker at Eidsiva allerede har inngått varmesalgkontrakter med flere enkeltbygg innenfor konsesjonsområdet. I disse bygningene er det etablert egne punktvarmeanlegg med tidligfyring via mobile enheter, i påvente av en fjernvarmeutbygging i Eidsivas regi.

2.5.3 Eidsivas konsesjonsområde har et større potensial for nye tilkoblinger

Det vises til i klagen at Eidsivas omsøkte konsesjonsområde i Tranberghallen/Bjørnsveenområdet er et vekstområde i kommunen, med et potensielt varmegrunnlag på 10 GWh. Det vises videre til at området Kopperud har et svakere kundegrunnlag enn hva DRE har opplyst i sin søknad.

2.6 Samfunnsøkonomisk vurdering

2.6.1 Investeringskostnader

2.6.1.1 Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser

Klager anfører at NVE ikke kan legge til grunn eventuelle fremlagte tilbud som er innhentet i strid med regelverket om offentlige anskaffelser.

2.6.1.2 NVE har lagt til grunn for lave kostnader ved vurderingen av DREs prosjekt

Klager mener at DRE har lagt urealistisk lave kalkyler til grunn over prosjektkostnadene. Klager mener NVE feilaktig har lagt disse kostnadene til grunn uten en videre vurdering av avviket mellom de oppgitte kostnadene og normal kostnader i markedet.

2.6.1.3 Investeringskostnader varmesentral

Det påpekes i klagen at ut fra NVEs egen håndbok "Kostnader ved produksjon av kraft og varme" legges det til grunn en investeringskostnad på 20 MNOK/MW for et forbrenningsanlegg av type og størrelse (28 MW) som DRE planlegger å bygge. Det vises videre til Norsk Energi, som mener at denne type kostnader har økt mer enn vanlig prisvekst, og at et slikt anlegg nå vil ha kostnader på 27 MNOK/MW. Klager finner det derfor uforsvarlig av NVE at DREs oppgitte kostnader er lagt til grunn i de samfunnsøkonomiske beregningene.

2.6.1.4 Investeringskostnad fjernvarmenett

Klagen viser til at NVEs "Veileder" oppgir at fjernvarmenett i gjennomsnitt koster 1,7 MNOK/GWh, og at NVE likevel har lagt 1,5 MNOK/GWh til grunn for DREs beregninger. Klager mener dette er feil, med bakgrunn i følgende;

- Regelverket om offentlige anskaffelser
- I de samfunnsøkonomiske beregningene er det benyttet nettkostnader på hhv. 94 MNOK for DRE og 173 MNOK for Eidsiva.
- Eidsiva og DRE er i samme marked, og DRE kan trolig ikke kjøpe varer og tjenester billigere enn Eidsiva.

Klager viser til Finansdepartementets veileder, og mener at NVEs konklusjon med at Eidsivas anlegg er samfunnsøkonomisk dårligere enn DRE er feil. Det vises videre til at NVEs vedtak ikke gir incitament til å legge til rette for de marginalt lønnsomme kundene, og at miljøfordelen ved å sikre overgang til bioenergi bør vektles like tungt som driftsøkonomisk fortjeneste på en normal kunde. Klager mener at et prosjekt som er miljømessig positivt og med et større kundegrunnlag ikke skal ansees å være samfunnsøkonomisk dårligere.

2.6.1.5 Investeringskostnad dampledning

Klager viser til at Eidsiva og DRE har ulike kostnader på sine respektive planlagte dampledninger på hhv. 19 MNOK/km og 15 MNOK/km. De viser til regelverket for offentlige anskaffelser, og anfører at det er liten grunn til å tro at DRE vil få dette til en lavere pris enn Eidsiva.

2.6.1.6 Driftskostnader

Det vises i klagen til NVEs håndbok "Kostnader ved produksjon av kraft og varme", hvor det er oppgitt kostnader tilsvarende 26 øre/kWh produsert energi for avfallsforbrenning og et fastledd på 0,4 MNOK/MW, noe som gir kostnader på totalt 33,4 øre/kWh (inflasjonsjustert). I tillegg kommer, i følge klager, driftsutgifter satt til 6,6 øre/kWh. Klagen peker på at DRE opererer med driftskostnader på 11,8 øre/kWh. Det vises til at NVE har beregnet årlige kostnader på 77 MNOK, og DRE har oppgitt 30 MNOK.

Klager anfører at DRE har lagt til grunn vesentlig lavere driftskostnader enn hva som fremkommer i NVEs veileder.

2.6.2 Feil inntekter

2.6.2.1 For høyt anslag over inntekter fra mottak av avfall

Klager mener DREs anslag for inntekter på mottak av avfall på kr 650,- per tonn de neste 25 år er urealistisk. Det vises til en COWI Profu rapport (vedlegg 2 og 3 til klagen), hvor det oppgis at svenske anlegg har en mottaksavgift på under kr 350,- per tonn ekskl. statsutgifter og transport. Klager mener derfor det er lite sannsynlig at DRE vil kunne kreve 650,- per tonn, og påpeker at dette får konsekvenser for bl.a. den samfunnsøkonomiske vurderingen. Det vises også til at DRE må konkurrere om avfallet med Eidsivas forbrenningsanlegg på Hamar. Klager mener NVEs vurdering av anslaget er utilstrekkelig.

Klager viser til NVEs Bakgrunn for vedtak, pkt. 4.3, hvor NVE gjør en beregning, hvor det legges til grunn at anlegget kun mottar den mengden avfall som de kan nyttiggjøre seg av i varmeproduksjonen. Det vises til at NVE har benyttet seg av en brennverdi på 2,9 kWh/kg, noe som gir en negativ energipris på 22,4 øre/kWh. Klager påpeker at denne brennverdien er relativt lav, og representativ for avfall med mye våtorganisk husholdningsavfall. Det vises bl.a. til Eidsivas egne undersøkelser i forbindelse med deres avfallsanlegg på Hamar, hvor forventet brennverdi på slikt avfall vil ligge i området 3,6-4,0 kWh/kg. Klager anfører at lav brennverdi vil øke avfallskapasiteten på anlegget, og dermed avfallsinntektene. De mener dette vil gi en negativ energipris på 18 øre/kWh, og at NVEs negative energipris på 22 øre/kWh dermed er satt for lavt.

2.6.2.2 Varmesalg – kundegrunnlag

Det presiseres i klagen at det er lagt til grunn et høyere kundegrunnlag for DRE enn hva det er grunnlag for, og at dette derfor medfører feil de samfunnsøkonomiske beregningene.

2.6.3 NVE har, uten å forelegge det for Eidsiva, endret det oppgitte varmetapet i fjernvarmenettet. NVE har i de samfunnsøkonomiske beregningene endret Eidsivas angitte varmetap i fjernvarmenettet fra 4 til 6 %. Klager anfører at Eidsiva ikke er forelagt disse endringene, og påpeker at DREs dampledning vil ha et større varmetap enn anslaget på 5 %. Det påpekes at NVE har forskjellsbehandlet søkerne.

2.6.4 Finansdepartementets veileder for samfunnsøkonomiske analyser

Klager viser til Finansdepartementets veileder for samfunnsøkonomiske analyser, som statlige etater skal følge ved gjennomføring av samfunnsøkonomiske analyser.

Klager viser videre til en rekke faktorer som skal tas hensyn til ved slike analyser, og påpeker at NVE ikke har fulgt denne veilederen i konsesjonsvedtaket. Det vises bl.a. til at Bakgrunn for vedtak ikke har vektet følgende i Eidsivas prosjekt som positivt;

- Eidsiva skal benytte kjent teknologi
- Det skal brennes en kombinasjon av GROT og returtre i anlegget
- Prosjektet vil gi kompetanseoppbygning og fremme FoU-arbeid med ringvirkninger for skognæringen.

Det påpekes at NVE ikke har vurdert effekten av Eidsivas tiltak mht. CO₂-utslipp. Eidsivas prosjekt vil, i følge klager vil være dobbelt så CO₂-vennlig som DREs prosjekt. Eidsiva skal forbrenne 100 % biomasse. DREs anlegg vil ha en fornybar andel på 50 %.

Klager mener at NVE i denne saken burde benyttet nettonåverdi per enhet av investert krone (NNV), fremfor nettonåverdi per budsjettkrone (NNB), da Finansdepartementets veileder mener NNB kun skal benyttes dersom det ikke foreligger flere prosjekter som er gjensidig utelukkende for hverandre.

2.6.5 Nytte-kostnadsanalyse

Det er i forbindelse med klagen gjort nye samfunnsøkonomiske beregninger for DREs prosjekt hvor klager har tatt utgangspunkt i NVEs beregning, men justert for følgende faktorer;

- Hoffs 36 GWh er tatt ut av kundegrunnlaget
- Investeringskostnaden for avfallsforbrenningsanlegget er satt til 756 MNOK
- Drift og vedlikeholdskostnadene for avfallsforbrenningsanlegget er 0,4 MNOK/MW installert + 260 kr/MWh produsert avfallsenergi.

Klager hevder at deres beregninger viser at DREs prosjekts sin samfunnsøkonomiske nytte vil være negativ.

2.7 Konsekvensutredning for og lokalisering av varmesentralen

Klager mener NVE har lagt feilaktig fakta til grunn både når det gjelder vurderingen av lokaliseringen til DRE og ved vurderingen av lokaliseringen til Eidsiva.

2.7.1 Status for regulering av tomt

Klager anfører at NVE feilaktig har lagt til grunn at DREs tomt er ferdig regulert til fjernvarmeformål. Det vises til at DREs tomt for varmesentral som har reguleringsformål 699 *Spesialområder: Annet Spesialområde: Avfallsenergianlegg*, og ikke 624 *Spesialområder: Fjernvarmeanlegg*. De korresponderende kodene etter nye pbl. er 1510 *Energianlegg* og 1520 *Fjernvarmeanlegg*. Klager oppgir at bakgrunnen for denne reguleringen var Gjøvik Energi AS sine planer om å utelukkende levere energi til Hunton, og ikke at anlegget skulle levere fjernvarme til et større konsesjonsområde. Området må derfor omreguleres for å dekke det planlagte formålet. Klager forventer at reguleringsendringen tidligst vil være gjennomført medio 2010.

Når det gjelder Eidsivas lokalisering på Kallerudlia 16, har NVE i vedtaket under pkt.4.4 påpekt at det vil kunne være behov for ytterligere dokumentasjon i forhold til enkelttemaer før en evt. reguleringsplan fremmes av Eidsiva. Klager oppgir at Eidsiva har gjennomført de nødvendige tilleggsutredningene, og at reguleringsplanen for Kallerudlia 16 vil være slutført innen 2009.

Klager påpeker, med bakgrunn i ovennevnte, at Eidsiva har kommet lengst i reguleringsprosessen av fjernvarmeanlegget.

2.7.2 Utvidelse av fjernvarmeanlegget

Klager mener NVE har lagt feil faktum til grunn, når det i Bakgrunn for vedtak er lagt til grunn at Eidsivas lokalisering til Kallerudlia 16 vil gi begrenset rom for fremtidig utvidelse av varmesentralen. Det vises til at en eventuell utvidelse av fjernvarmeanlegget ikke vil skje på den samme lokaliteten

som primærvarmesentralen, men ved etablering av nye mindre varmesentraler som etter hvert skal levere inn på det samme fjernvarmenettet. Klager mener det derfor er feil når NVE viser til i Bakgrunn for vedtak at Eidsivas lokalitet ikke vil tilfredsstille kommunens ønsker om et tomtevalg som åpner for fremtidig utvidelse av fjernvarmeanlegget. Klager mener kommunen er kjent med at en utvidelse vil skje ved flere mindre varmesentraler.

2.8 Miljøvirkninger

Klager viser til at NVEs vurderinger knyttet til miljøvirkninger ikke samsvarer med NVEs egen veileder for fjernvarmekonsesjoner og Finansdepartementets veileder om samfunnsøkonomisk analyse. Det vises til at NVE ikke har vurdert kombinert produksjon av kraft og varme som et viktig miljøtiltak da dette gir bedre energiutnyttelse og reduserer utslipp. Klager anfører at NVE vurderingsgrunnlag hviler på feil faktiske grunnlagsopplysninger.

2.8.1 Varmesentral og rørtrasé

Klager viser til at NVEs konklusjon om at DREs lokalisering av varmesentral i Dalborgmarka er ferdigregulert og at Eidsiva ikke har endelig avklart sin planlagte lokalisering av varmesentral. Det vises videre til konklusjonen om at DREs lokalisering medfører minst ulemper for naboer og er iht. kommunes ønsker om en ikke sentrumsnær tomt. Klager mener disse konklusjonene er feilaktige, og at NVE ikke har gjort en forsvarlig saksbehandling ved å ikke kvalitetssikre de data som er gitt fra DRE.

2.8.1.1 NVE har feilaktig lagt til grunn at det ikke foreligger teknisk usikkerhet rundt Daimyos valg av rørteknologi

Klager viser til s. 32 i Bakgrunn for vedtak, hvor det står at DRE hevder at deres valg av rørtrasé mht. teknologi er verifisert av FVB Sverige og Kjelforeningen Norsk Energi. NVE har lagt til grunn at det ikke knytter seg teknisk usikkerhet til den planlagte dampledningen. Klager har i den forbindelse tatt kontakt med Kjelforeningen Norsk Energi, om en slik verifikasjon faktisk er gjennomført. Dette er i følge klager avkreftet. Dette viser i følge klager at NVE ukritisk har basert seg på uriktige opplysninger fra DRE.

2.8.1.2 Det er feilaktig lagt til grunn at DRE har ferdigregulert område for plassering av varmesentral

Klager viser til Bakgrunn for vedtak s.33 hvor det skrives at DREs lokalitet for varmesentral i Dalborgmarka er ferdig regulert til avfallsforbrenning, noe som i følge klager ikke medfører riktighet.

2.8.1.3 NVE har feilaktig lagt til grunn at DREs lokalisering er gunstigere enn lokaliseringen til Eidsiva

Klager påpeker viktigheten av at en varmesentral som skal levere damp ligger nærme dampkundene, og viser til at DREs lokalisering i Dalborgmarka, med en tre km lengre dampledning enn Eidsiva, slik sett er ugunstig.

Videre mener klager det er ikke riktig at DREs lokalisering i Dalborgmarka er mer i tråd med Gjøvik kommunes ønske enn Eidsivas planlagte lokalisering. Klager peker på at Gjøvik kommune i sin uttalelse foretrekker Eidsivas anlegg og lokaliseringen i Kallerudlia. Det vises videre til at nærmeste naboer til Kallerudlia 16 er to bedrifter, og at flere av næringsnaboene er positive til den

planlagte varmesentralen. Når det gjelder klager fra bolignaboer, vises det til uttalelsene fra beboere i Bjørkebakken, hvor nyere spredningsanalyser skal vise at anlegget vil tilfredsstille alle utslippskrav. Klager mener det foreligger en saksbehandlingsfeil når NVE ser bort fra kommunens vurdering i saken.

Klager viser til at DREs anlegg sett i sammenheng med eksisterende industri i nærheten, har møtt motstand på et slikt nivå at utslippstillatelsen ble klaget inn for SFT/Miljøverndepartementet.

2.8.2 Utslipp til vann og luft

2.8.2.1 Fakling av deponigass opphører ikke

NVE har i konsesjonsvedtaket gitt DREs løsning med bruk av deponigass en tilleggsverdi, da dette vil sikre at dagens løsning med fakling av deponigassen opphører. Klager mener NVE tar feil på dette punktet, og viser til at anlegget vil måtte kjøres ved maksimal effekt gjennom hele året slik at mest mulig avfall kan destrueres. De mener derfor at bruk av deponigass kun vil være realistisk som spisslast, og at brukstiden for spisslast vil være lav i et slikt anlegg.

Det vises videre til Bakgrunn for vedtak pkt 4.3 hvor NVE legger til grunn at antatt potensial for varme fra deponigass i Dalborgmarka vil være på 8 GWh/år. Klager mener dette er feil, og viser til at faktisk gassmengde er 6 GWh/år jf. Miljørapport 2007 fra GLT-avfall. Dette vil gi en snitteffekt på 700 kW, noe som med 1500 timer brukstid vil gi 1 GWh. Klager mener at DREs bruk av deponigass ikke vil medføre at faklingen opphører, men at den reduseres med en brøkdel.

2.8.2.2 NVE har anslått andelen fornybar energi for høyt for DRE

Klager anfører at NVE har lagt til grunn at avfallet DRE skal behandle, vil bestå av 75-85 % fornybart brensel, avhengig av plastandelen. Klager påpeker at en så høy fornybar andel er feil, og viser til NVEs Håndbok "Kostnader ved produksjon av kraft og varme", hvor det er oppgitt at det er vanlig å anta at ca. 50 % av husholdningsavfallet har biologisk opprinnelse. Klager viser samtidig til at ved Eidsivas bruk av returtrevirke og GROT som spisslast, spillvarme som mellomlast og bioolje som spisslast/reservelast, vil dette gi en 100 % fornybar løsning.

2.8.2.3 Energiutnyttelse

Klager anfører at DREs oppgitte energiutnyttelse må være feil. Det vises videre til SFTs krav om 50 % energiutnyttelse som et minimumskrav, og klager mener DREs anlegg ikke vil oppfylle lovens minstekrav og dermed være i strid med utslippstillatelsen.

2.8.2.4 Eidsivas bruk av spillvarme er feil vurdert

Klager påpeker at det er en feil ved vedtaket at Eidsivas bruk av spillvarme ikke er vektet tyngre som miljøgevinst enn DREs bruk av deponigass. Eidsiva planlegger å bruke 13 GWh spillvarme fra industrien, noe de mener vil gi større utbytte enn det DRE vil gjøre av deponigass.

2.8.2.5 Eidsivas planlagte anlegg oppfyller alle krav til utslipp m.v.

Det vises til Bakgrunn for vedtak hvor NVE konstaterer at kommunen vedtok at utredningsplikten for samforbrenningsanlegget til Eidsiva var ansett som oppfylt, med at den ble vedtatt med forbehold om at før en reguleringsplan fremmes, var det behov for utdypende dokumentasjon av utslippet til luft.

Klager viser til at en fornyet utslippstillatelse for Kallerudlokasjonen er gitt, og at NVEs vurdering av dette derfor er feil.

2.8.2.6 Mellomlagring av brensel

Klager bemerker at DREs planer om mellomlagring på anlegget og oppgraving av det eksisterende avfallsdeponiet i Dalborgmarka vil gi luktproblemer, og dermed møte lokal motstand. Klager mener NVE burde tatt hensyn til denne problemstillingen. I følge klager vil ikke Eidsiva ha behov for mellomlagring av brensel, da dette vil lagres hos leverandør eller i skogen inntil leveranse. Det påpekes derfor at Eidsivas anlegg har en bedre klima- og miljøprofil enn DRE, og at NVEs vurdering således er feil.

2.8.3 Valg av brensel og tilgang på råstoff

2.8.3.1 NVE har feilaktig lagt til grunn at DRE kan benytte oppgravd avfall fra GLT-Avfall IKS

Klager påpeker at dersom GLT-Avfall IKS ønsker å få gravet opp deponiavfall, og deretter få dette fjernet/brent/deponert, så vil GLT være forpliktet til å sette dette oppdraget ut på anbud.

Klager mener NVE derfor feilaktig har lagt til grunn at DRE vil kunne benytte seg av ovennevnte avfall, og å vektlegge dette som en miljøeffekt til DREs fordel er derfor feil i følge klager.

Det påpekes videre i klagen at en slik bruk av deponiavfall er både kostbart og komplisert, og det er lite sannsynlig at avfallet vil kunne brukes på en slik måte som NVE legger til grunn. Det knyttes videre kommentarer til at en lik oppgraving av avfallsdeponiet ikke er konsekvensutredet, og det vises til utfordringer med lukt, utslipp, og avfallets innhold av grus, jord og uønskede gjenstander.

Klager viser for øvrig til at DRE kun har fått utslippstillatelse til å brenne bestemte avfallsfraksjoner, hvor utslipp fra brenning av deponigass eller brenning av deponiavfall ikke er konsekvensutredet.

2.8.3.2 NVEs vurdering av DREs tilgang på råstoff er feil

Klager anfører at i en konkurransesituasjon som på Gjøvik, kan ikke NVE forutsette at DRE vil få tilstrekkelig med råstoff gjennom kun å stille vilkår om dette. Det tilføyes at NVEs vilkår bl.a. vil være avhengig av hvilke konkurranser som blir avholdt, og lengden kontraktene lyses ut på. Dette er forhold klager mener hverken NVE eller DRE ikke rår over.

Det vises videre til at NVE ikke kan legge til grunn at DRE vil disponere over avfallet som er omhandlet i konkurransen som GLT nylig har avholdt, med bakgrunn i at Gjøvik tingrett har funnet det sannsynliggjort at Gjøvik Energi AS (DRE) må avvises fra konkurransen. Klagen beskriver videre at øvrige sentrale avfallsleverandører i regionen har inngått langsiktige kontrakter med Eidsiva for håndtering av avfall i Eidsivas avfallsanlegg på Hamar.

Det vises videre til at DREs estimerte pris på kr 650,- pr. tonn for mottak av avfall er urealistisk, og klager viser til en forventet eksport av avfall til Sverige i årene fremover. Dette vil kunne medføre en økende konkurranse om avfall, og medføre ledig kapasitet i norske avfallsanlegg.

2.8.3.3 NVE har feilaktig ikke tillagt Eidsivas planer om behandling av hogstavfall tilstrekkelig vekt

Klager mener at NVE ikke er inneforstått med betydningen Eidsivas planlagte anlegg har for motivasjonen og tillitten til utviklingen av GROT-industrien i Norge, og dermed de samfunnsøkonomiske og miljømessige effektene ved dette. Det vises til Regjeringens strategimelding

for økt bruk av bioenergi i Norge (OED 2007), som viser at skogsbrensel vil bli den største råstoffkilden for bioenergimarkedet. Avfall som biobrensel er oppgitt å skulle ha et har et begrenset vekstpotensial.

Klager beskriver Eidsivas planer for et GROT-anlegg som et pioneranlegg for bruk av skogsbrensel, og viser til deres planer med ledende miljøer i Norge på utvikling av en verdikjede for hogstavfall. De mener at dersom slik pionervirksomhet ikke tillegges betydelig positiv verdi i en konsesjonsprosess, risikerer man at ingen aktør tør påta seg en slik rolle. Klager mener at ved utvikling av en brenselkjede som inkluderer GROT, vil det ikke være tilstrekkelig brensel tilgjengelig ved anleggets oppstart, men i et 30-års perspektiv mener klager det er lite samfunnsrasjonelt å tildele konsesjon til et tradisjonelt avfallsanlegg.

Det vises til de positive høringsuttalelsene til Eidsivas anlegg, og det er lagt ved et brev (bilag 9) hvor de ulike skogsaktørene i regionen reagerer på at NVE ikke har vektlagt deres høringsuttalelser i saken.

2.8.3.4 Eidsiva har sikret seg råstoff til sitt anlegg

Det vises til at Eidsiva har fremforhandlet avtaler om leveranser av returtre, og klager mener at Eidsiva i større grad har sannsynliggjort tilgang på råstoff og kommet lenger i å planlegge virksomheten enn DRE.

Klager viser til NVEs vilkår i fjernvarmekonsesjonen til DRE, hvor konsesjonær innen 1.7.2010 må legge frem avtaler som binder avfallsleveranser til anlegget på Gjøvik. Klager mener dette ikke vil sikre tilgang på råstoff. De viser til at å evt. ta fra DRE konsesjonen eller endre konsesjonsvilkårene dersom de ikke sikrer råstoff, vil være dårlig samfunnsøkonomi og brudd på kravet til likebehandling av konkurrentene.

Klager mener det er feil når NVE legger til grunn at DRE har konkrete avfallstilbud til anlegget, og viser til virkningene med import av avfall til regionen mht. miljøkonsekvenser og kostnader i form av transport.

2.8.3.5 NVE har feilaktig valgt å se bort fra en helhetlig avfallshåndtering i regionen

NVE skriver i Bakgrunn for vedtak at NVE "vurderer det ikke som vårt myndighetsområde å vurdere problemstillinger knyttet til avfallslogistikk i regionen". Klager mener det er statlige myndigheters ansvar å se på en region som helhet, og tildele konsesjoner ut fra både nasjonale, regionale og lokale perspektiver. Det anføres derfor som en saksbehandlingsfeil at NVE i denne saken har sett bort fra Hias og Returas uttalelser, som gir uttrykk for at det kun er avfallsgrunnlag i regionen til ett avfallsforbrenningsanlegg, og GLØR; GLT OG SØIRs uttalelse som beskriver en samarbeidslogistikk hvor restavfall sendes til Hamar, returtrevirke til Gjøvik og papir og våtorganisk avfall Lillehammer. Det vises videre til brev fra Oppland fylkeskommune, bilag nr 10 i klagen, hvor fylkeskommunen påpeker at de gjennom sin høringsuttalelse til sakene gjorde den vurdering som NVE legger til grunn at regionale myndigheter bør foreta når det gjelder avfallslogistikken i Mjøsregionen.

2.8.4 Støy og transport

Det påpekes i klagen at dersom DRE ikke får tilgang til de avfallsmengdene som i dag kommer inn til Dalborgmarka/GLT-Avfall, vil dette medføre at DRE må få tilkjørt alt brensel/avfall fra områder utenfor regionen. Dette medfører økt trafikk inn/ut av området ift. i dag, og klager anfører at dette må vurderes som negativ, jf. Finansdepartementets veileder.

2.9 Selskapsstruktur og gjennomføringsevne

2.9.1 NVE har ikke lagt vekt på DREs svake finansielle stilling – manglende gjennomføringsevne

Det vises til i klagen at DRE og Eidsiva har vesentlig forskjellige finansieringsevner, og at DRE ikke har dokumentert at selskapene, eierne eller mulige eksterne investorer vil sikre utbyggingen. Det vises videre til at dersom konsesjonen til DRE trekkes pga manglende gjennomføringsevne, vil dette kunne medføre en stor ulempe for bl.a. Eidsivas alternative satsing. Det påpekes videre at NVE har sett bort fra Gjøvik kommunes uttalelse om viktigheten av å komme raskt i gang med utbyggingen.

Klager mener DRE gjennom konkurransen om avfallskontraktene i Innlandet har vist at de ikke har gjennomføringsevne til et slikt prosjekt.

Klager viser videre til prosjekter hvor DRE ikke har lyktes med finansiering eller gjennomføring.

Det anføres i klagen at NVE ikke har foretatt en forsvarlig saksbehandling da det ikke er foretatt en reell vurdering av DREs selskapshistorikk og teknisk/økonomiske gjennomføringsevne.

2.9.2 Risiko knyttet til selskapsstruktur – eierforhold/organisering

Klager påpeker at DRE ikke kan inngå oppgitte kontraktene for leveranse av avfallsforbrenningsanlegget, med bakgrunn i regelverket for offentlige anskaffelser. De mener på denne bakgrunn at NVE heller ikke kan legge til grunn den oppgitte finansieringen til selskapet.

Det vises videre til at pga regelverket om offentlige anskaffelser, kan ikke DRE kjøpe tjenester/rådgivning direkte fra sine eiere uten forutgående konkurranse. Klager mener NVE ikke kan legge til grunn bistand fra DREs svenske deleier, da DRE må konkurranseutsette innkjøp.

Klager mener at DREs organisering, med Gjøvik Energi AS som tar den største finansielle risikoen ved utbyggingen, vil være uheldig dersom Gjøvik Energi går konkurs. Dette vil i følge klager medføre at det kun finnes en reel kjøper av forbrenningsanlegget, DRE. Det påpekes at dette vil være et ugunstig scenario for både kunder og kreditorer hos Gjøvik Energi.

Det påpekes videre at Eidsiva har gjort risikoanalyser av prosjektet, og organisert seg på en måte som medfører redusert risiko for kunder og kreditorer. Det vises videre til Eidsivas dedikerte bioenergisatsning og gjennomføringsevne. Klager mener det er en saksbehandlingsfeil at NVE ikke har vurdert søkerens selskapsstruktur og gjennomføringsevne og satt dette opp mot hverandre.

2.9.3 NVE har ikke vektlagt Eidsivas erfaring med drift

Klager henviser til Eidsivas engasjement på fjernvarmesiden, hvor de er involvert i seks fjernvarmeprosjekter. Det påpekes at NVE har valgt å se bort fra Eidsivas soliditet, erfaring og gjennomføringsevne.

2.10 Tidsplan for utbygging

Det vises til fjernvarmekonsesjonen til DRE, hvor det er satt vilkår om at fjernvarmenettet på Gjøvik skal startes opp høsten 2009, og at konsesjonær fortløpende må sende inn informasjon om fremdrift til NVE. Det henvises igjen til at DRE omfattes av regelverket for offentlige anskaffelser, og at DRE derfor ikke kan oppfylle dette vilkåret.

2.11 Planer for ytterligere utbygging og avtaler om varmeløyper

2.11.1 NVE har feilaktig lagt til grunn at Eidsivas valg av tomt hindrer videre utbygging av fjernvarmetilbudet i Gjøvik

Klager mener at Eidsiva har et bedre kundegrunnlag, og større potensial med hensyn til å øke kundegrunnlaget, og mener at dette ikke er hensyntatt i saksbehandlingen.

2.11.2 Elektrisitetsproduksjon

Klager viser til Bakgrunn for vedtak, hvor NVE konstaterer at begge søkere har planer om elproduksjon i sine fjernvarmeanlegg. Klager mener at dersom NVE hadde foretatt en reell vurdering av dette temaet, ville Eidsiva blitt vurdert som bedre enn DRE.

Klager mener DREs valgte løsning for dampledning, vil umuliggjøre elproduksjon, og at DRE kun har ”pyntet” på prosjektet ved å fremstille det som mer positivt enn hva klager mener realiteten er. Det vises til bilag nr. 11 i klagen, en konsulentrapport som har utredet elproduksjonsmulighetene ved Dalborgmarka og Hunton, og som konkluderer med at det ikke er realistisk å ha elproduksjon noen av disse stedene.

Klagen viser videre til at Eidsivas planer om et kombinert anlegg av kraft og varme vil gi en samfunnsmessig rasjonell energiproduksjon. Det vises til at energien fra biomassen vil utnyttes optimalt, med en høy totalvirkningsgrad som utnytter brenselpotensialet maksimalt. Det påpekes at NVE har lagt for liten vekt på Eidsivas miljøvennlige og rasjonelle løsning for elproduksjon.

2.12 Beredskap

Klagen viser til Eidsiva Bioenergi som en del av Eidsivakonsernet og deres totalberedskapsorganisasjon, og det pekes på at deres planlagte anlegg på Gjøvik vil sikre en pålitelig energileveranse i regionen. Klager mener at gjennom å koble kundene til Eidsivas planlagte bioenergianlegg opp mot Eidsivas nett, vil man i utsatte situasjoner kunne sikre kraftleveranser fra andre Eidsivaselskaper enn bioenergi, og samfunnsviktige kunder vil kunne få levert energi fra bioanlegget dersom øvrige produsenter faller ut. Det påpekes at denne muligheten vil ikke DRE kunne tilby, uten å trekke på øvrige nett eller produsenter. Klager anfører at NVE ikke har lagt vekt på Eidsivas beredskapsmessige fordel, men kun har lagt vekt på at DRE skal bygge et robust anlegg slik at kravene til beredskap blir ivaretatt isolert sett.

3 Daimyo Rindi Energi sin vurdering av klagen

DRE har kommentert klagen i brev av 17.9.2009.

3.1 Kundegrunnlaget

3.1.1 Dampkunder

DRE påpeker at for å kunne levere energi til Hoff hele driftstiden, vil det være nødvendig med en primærkjel på nesten 10 MW, og en tilsvarende stor reservekjel.

3.1.2 Fjernvarmekunder

DRE mener de har et mindre kundegrunnlag enn Eidsiva, bl.a. fordi de har tatt hensyn til de nye byggeforskriftene, og de mener at Eidsiva ikke har lagt dette til grunn.

Det vises til Eidsivas etablering av mobile enheter for tidligfyring i påvente av fjernvarmekonsesjonen. DRE henviser til NVEs brev av 8.1.2009, hvor det presiseres at NVE vurderer det slik det ikke er adgang til å starte bygging av fjernvarmeanlegg dersom dette vil kunne påvirke vurderingen av mottatte konsesjonssøknader.

3.2 Samfunnsøkonomi

3.2.1 Investeringer i varmesentral

Det vises til at investeringstallet som er brukt i det samfunnsøkonomiske regnestykket for varmesentralen og dampledningen er 400 millioner og ikke 285 millioner. Prisen er ikke basert på kalkyler, men fastpriskontrakter med leverandører.

3.2.2 Investeringer i nettet

DRE mener det er naturlig at DRE kommer lavere ut enn NVEs veileder all den tid dampledningen brukes på en smart måte i fjernvarmenettet. Det påpekes at dette også er årsaken til at DREs nett vil bli kortere enn Eidsivas.

3.2.3 Driftskostnader

Det påpekes at DREs driftskostnader for varmesentralen er basert på erfaringstall fra Hurumanlegget, og justert for inflasjon og ulik anleggsstørrelse. Driftkostnadene for nettet er basert på erfaringstall fra Rindis 17 fjernvarmeanlegg i Sverige, justert for kostnadsforskjeller mellom de to landene.

3.3 Avfallspriser

DRE påpeker at det er usikkerhet rundt fremtidige avfallspriser i markedet. Det vises til at Gjøvik Energi har kontrakter på hovedparten av avfallet til priser over budsjettpris.

3.4 Andel i avfallet som er av fossil opprinnelse

DRE mener at det finnes mange tall for plastandel i norsk avfall, avhengig av faglig metode og type avfall som analyseres. Det vises til at GLTs plukkanalyser i konkurransegrunnlaget for "Mjøsanbudet" var i gjennomsnitt 20,6 % og tilsvarende tall for Hias var 13,45 % (vektprosent).

DRE viser til at det også er mulig å beregne andel energibidrag fra den fossile delen, og at tallene da blir betydelig høyere. DRE er enig med klager i at andelen energi fra forbrenning av plasten i avfallet kan komme opp i 50 %. DRE mener dette i så fall vil kreve en vektandel plast på minimum 20 %.

DRE påpeker at det kan bli aktuelt å installere utstyr for maskinell utsortering av plast i anlegget i Dalborgmarka.

DRE mener at det ikke er korrekt å regne med bare 50 % fornybar andel i avfallet som skal brennes i Dalborgmarka.

3.5 Reguleringsplan

3.5.1 Gjøvik kommunes valg av tomt i 2002

DRE viser til at det ble gjennomført en omfattende konsekvensutredning for tomt for energigjenvinningsanlegg i 2001/2001. Lokaliseringen ble ikke avklart gjennom prosessen.

Høsten 2002 ble reguleringsplanen for avfallsenergianlegget på Dalborgmarka vedtatt, og da het det i saksutredningen at de andre aktuelle lokalitetene i KU var lite aktuelle pga stor lokal motstand.

3.5.2 Mindre vesentlig endring av reguleringsplanen i 2009

DRE viser til at reguleringsplanen for Dalborgmarka som ble vedtatt 5.9.2002. På grunn av at GLT Avfall hadde bygd en papirsorteringshall på det regulerte området, og andre hendeleser gjorde at opprinnelig KU var utdatert, valgte DRE i 2007 å kjøre en full prosess med oppdatert KU og tilleggsutredninger. Kommunestyret har fattet vedtak om at utredningsplikten er oppfylt.

Fordi GLT hadde benyttet deler av tomten, var det nødvendig med utvidelse for å få plass til avfallsenergianlegget. Det ble gjennomført en mindre vesentlig reguleringsendringer istedenfor full reguleringsprosess. DRE viser her til forarbeidene til nye pbl, hvor det bl.a. vises til at en justering av grensene mellom to formål i de fleste tilfeller kan anses som en mindre vesentlig endring. Reguleringsplanen ble vedtatt i kommunestyret februar 2009.

Det fremgår av bestemmelsene at området både er et byggeområde og et spesialområde. Formålet er "Energigjenvinning eller fjernvarme" og det går klart fram av bestemmelsene at energi skal gjenvinnes fra "restavfall fra husholdning og næring hvor forbehandling/kondisjonering av avfall foregår som en del av innmatingen i anlegget".

DRE presiserer at klagens påstander om at tomten til DRE ikke er ferdig regulert, ikke medfører riktighet.

3.5.3 Det har ikke kommet innvendinger mot anlegget i Dalborgmarka

Klager skriver i vedtaket at "*DREs tiltak har møtt motstand på et slikt nivå at utslippstillatelsen ble klaget inn for SFT/Miljøverndepartementet*". DRE påpeker at dette er skjevt fremstilt, og at Gjøvik kommune mente at Fylkesmannen hadde unnlatt å se utslippssøknaden i sammenheng med to utslippstillatelser som tidligere var gitt i området like ved Dalborgmarka. For å sikre at en slik utredning ble gjort, ble utslippstillatelsen påklaget SFT. DRE gjennomførte tilleggsutredningen, som ble godkjent i SFT og tatt til etterretning i kommunen. Saken ble ikke påklaget til Miljøverndepartementet.

3.6 Energiutnyttelse

3.6.1 Minstekrav fra SFT

DRE understreker at det er fylkesmannen som setter krav til energiutnyttelse, og ikke SFT. Fylkesmannen i Oppland har satt krav om 50 % energiutnyttelse i utslippstillatelsen for anlegget i Dalborgmarka.

3.6.2 Strømproduksjon fra overskuddsdamp

Det vises til bilag nr 11 i klagen, en utredning fra Calambio Engineering AB, som bl.a. har utredet en mottrykksturbin på Dalborgmarka. DRE viser til at en slik løsning ikke er aktuell.

DRE påpeker at turbinen ved Hunton er en løsning for å ikke dumpe energi i perioder med lite fjernvarmeuttak eller når industrikundene har driftstans.

3.6.3 Energiutnyttelse ved Gjøvik Energis anlegg i Dalborgmarka

DRE viser til SINTEF Energiforskning AS sin rapport for Avfall Norge (2008). I rapporten refereres det til EUs anbefalte norm for beregning av energiutnyttelsesgrad som korrigerer for at elektrisitet er vanskeligere å produsere enn varme: "Levert elektrisk energimengde multipliseres med 2,6, mens termisk energimengde levert for kommersiell bruk multipliseres med 1,1".

Ved bruk av denne metoden, mener DRE at anlegget vil ha en energiutnyttelsesgrad på ca 78 %.

3.7 Deponigass

DRE påpeker at det er korrekt som klager påpeker, at det i GLT Avfalls Miljørapport 2007 oppgis at ble tatt ut deponigass med en energimengde på ca 6 GWh fra deponi i Dalborgmarka. DRE viser imidlertid videre til side 33 i samme rapport, hvor det står at det totalt sett bør være potensial for ytterligere uttak fra begge deponiene.

DRE mener potensialet for ytterligere uttak er betydelig, og mener at en total mengde på 8 GWh derfor er på den lave siden. Det påpekes at klager ikke har hatt nok informasjon til å vurdere hvordan deponigassen skal brukes i det planlagte anlegget. DRE planlegger en egen kjel for brenning av gass i tillegg til avfallskjelen. Gasskjelen vil ha en kapasitet på 9-10 MW, og skal brukes som spiss/reservekjel. Vannet i kjelen må alltid holde riktig temperatur for å opprettholde 28 bars trykk. For å sikre dette, vil kjelen utstyres med to brennere; en for deponigass og en for vanlig naturgass. Deponigassbrenneren vil alltid være i drift slik at damptrykket holdes oppe. Når gasskjelene kjøres i en slik beredskapsmodus, vil dette medføre overskuddsdamp som vil bli ledet inn på dampedningen fra avfallskjelen. Slik vil deponigassen bli brukt i alle årets timer og ikke bare 1500 timer slik klager påstår.

3.8 Miljøsanering av gammelt deponi

Det vises til at GLTs prosjekt med oppgraving av det gamle deponiet i Dalborgmarka er et prosjekt som er basert på økonomiske og miljømessige vurderinger fra GLT sin side, uavhengig av planene for forbrenningsanlegget.

4 Begjæring om oppsettende virkning av vedtaket

NVE mottok brev fra Advokatfirmaet Mageli på vegne av Eidsiva Bioenergi datert 8.7.2009, hvor det ble bedt om at NVEs vedtak om fjernvarmekonsesjon gitt til Daimyo Rindi Energi gis oppsettende virkning etter forvaltningsloven § 42.

I forbindelse med NVEs vurdering av begjæringen om oppsettende virkning av konsesjonsvedtaket, ba vi DRE om en redegjørelse for hvilke konsekvenser en evt. oppsettende virkning av vedtaket ville ha for konsesjonær.

NVE mottok svar fra DRE datert 11.8.2009, hvor de gjør rede for de etterspurte opplysningene. NVE konkluderte i brev av 17.8.2009 til Eidsiva Bioenergi at vi ikke kan se at det er fremkommet opplysninger som tilsier at iverksettelse av vedtaket vil kunne få irreversible negative følger, inkludert økonomiske konsekvenser, av et slikt omfang at vedtaket bør gis oppsettende virkning. NVE vurderte for øvrig saken slik at det ikke er grunn til å fravike fra hovedregelen i forvaltningsloven § 42 om at vedtak uavhengig av klage kan iverksettes når vedtaket er fattet.

På denne bakgrunn besluttet NVE å avslå begjæringen om oppsettende virkning.

Eidsiva Bioenergi ber om i sin klage av 4.9.2009 på nytt om at vedtaket om fjernvarmekonsesjon i Gjøvik kommune gis oppsettende virkning til endelig vedtak i saken foreligger. Eidsiva påpeker bl.a. at vedtaket om en fjernvarmekonsesjon er av en så stor samfunnsmessig betydning at det er viktig å få belyst de spørsmål som saken reiser før en endelig avgjørelse fattes.

NVE viser til vår vurdering av begjæring av oppsettende virkning, oversendt Eidsiva Bioenergi 17.8.2009, og NVE kan ikke se at det har fremkommet nye momenter i klagen som tilsier at vedtaket skal gis oppsettende virkning. Vi viser til vår vurdering og fastsetter konklusjonen om at begjæring om oppsettende virkning avslås.

5 Daimyo Rindi Energis søknad om fjernvarmekonsesjon på Vestre Toten

DREs fjernvarmesøknad av 30.11.2007 omfattet et konsesjonsområde som inkluderte både Gjøvik og Vestre Toten. NVE valgte i all hovedsak å behandle konsesjonssøknadene for disse kommunene separat, men parallelt med søknadene i Gjøvik kommune. DRE var i Vestre Toten kommune i konkurranse med Raufoss Næringspark ANS, Eidsiva Bioenergi AS og Dalkia Norge AS. NVE viser til Bakgrunn for vedtak av 30.6.2009 for vedtak i Vestre Toten kommune.

DRE planla å levere fjernvarme til Raufoss tettsted og Raufoss Industripark via en rørtrasé fra avfallsforbrenningsanlegget i Dalborgmarka. NVE ga på Vestre Toten Raufoss Næringspark konsesjon for å drifte det eksisterende fjernvarmeanlegget i Raufoss Industripark. NVE avslo samtidig søknadene i det resterende omsøkte konsesjonsområdet i Raufoss tettsted, da vi ikke fant det samfunnsmessig rasjonelt å meddele fjernvarmekonsesjon i det omsøkte området. DRE fikk derfor avslag for deres fjernvarmesøknad både innenfor industriparken og Raufoss tettsted.

I konsesjonen til Raufoss Næringspark ANS, fastsettes det i vilkår at konsesjonæren skal ha egne ansatte til å forestå daglig drift av foretaket. Dersom Raufoss Næringspark ønsker å holde fram avtalen om ekstern drift av fjernvarmeanlegget, må det søkes NVE om at konsesjonen overføres til ekstern drifter. NVE ba i Bakgrunn for vedtak Raufoss Næringspark ta dette til etterretning, med vilkår i fjernvarmekonsesjonen hvor det fastsettes at evt. søknad om overdragelse av konsesjon til ekstern drifter skal sendes NVE innen 1.11.2009.

DRE fikk klagefrist på vedtaket til 21.9.2009. I brev av 20.9.2009 viser DRE til NVEs ovennevnte vilkår i konsesjonen til Raufoss Næringspark, og påpeker at saken vil komme tilbake til NVE for ny behandling dersom Raufoss Næringspark velger å beholde den eksisterende avtalen med ekstern drifter av fjernvarmeanlegget. DRE skriver at de dermed velger å forlenge gyldighetsperioden for sin søknad for Raufoss, inkludert Raufoss Industripark. De ønsker en forlengelse slik at søknaden kan behandles om og når Raufoss Næringspark søker om konsesjon til drifter av anlegget.

Når det gjelder overføring av eksisterende fjernvarmekonsesjoner til ny konsesjonær, har NVE ingen eksplisitt hjemmel til å overføre en fjernvarmekonsesjon fra en konsesjonær til en annen, uten at det foreligger en avtale mellom konsesjonær og det selskapet som søker om å få overdratt konsesjonen.

Konsesjonær må be om at konsesjonen overføres til en navngitt aktør. NVE har dermed ingen myndighet til å avgjøre hvem som skal få overdratt konsesjonen.

Det vises til møte med NVE 6.1.2009, hvor NVE skal ha opplyst om at NVE i et slikt tilfelle vil behandle saken opp mot de andre søkerne. NVE vil presisere at vi på møtet opplyste at vi ville vurdere saken nærmere hvis dette ble aktuelt.

NVEs rolle ved en slik søknad om overføring av en konsesjon er å foreta en vurdering av om selskapet som ønsker å få overdratt har egne ansatte med nødvendig kompetanse til å drive selskapet etter energiloven og tilhørende forskrifter, konsesjoner og avtaler. NVE er opptatt av at selskapene har en sikker drift av anleggene i tillegg til god håndtering av kunder, leverandører, berørte naboer og andre.

Hvis en eksisterende konsesjonær ikke oppfylles alle vilkår, f.eks. om bemanning, kan NVE ta dette opp med selskapet og kreve endringer. En løsning her er imidlertid ikke at NVE velger en ny konsesjonær, men at NVE ved eksisterende tvangsmidler får konsesjonær til å velge løsninger slik at lovlig tilstand opprettes.

NVE gjør oppmerksom på at søknaden fra DRE av 30.11.2007 er behandlet av NVE. NVE har avslått den delen av DREs søknad som gjelder Raufoss inkludert Raufoss Industripark. Vi viser til NVEs brev av 30.6. 2009 i sak 200707809 og Bakgrunn for vedtak i sak 200805996. NVE har dermed tatt stilling til DREs søknad.

6 NVEs vurdering av klagen fra Eidsiva Bioenergi AS

Konsesjonsbehandling etter energiloven er en avveining mellom tekniske og økonomiske og miljømessige forhold. Dersom et omsøkt anlegg anses å være til større fordel for samfunnet enn ulempene, kan det gis konsesjon etter energiloven. I denne saken fant NVE at fordelene for samfunnet var større enn ulempene og meddelte fjernvarmekonsesjon for tiltaket. For nærmere vurderinger vises det til notatet "Bakgrunn for vedtak" av 30.6.2009.

Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

6.1 Feil i faktisk grunnlag

Klager har gjennomgående anført at NVE har brutt forsvarlighetsprinsippet og ikke oppfylt plikten etter fvl. § 17 om at saken skal være tilstrekkelig opplyst før vedtak blir fattet. Dette fremholdes som følge av de påståtte feil i det faktiske grunnlaget for konsesjonsvedtaket.

NVE har i denne saken foretatt en grundig saksbehandling. Samtidig som det i utgangspunktet er søkers ansvar å gi NVE tilfredsstillende faktisk grunnlag for å behandle søknaden, legger NVE stor vekt på å sikre at det foreligger et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag i konsesjonssaker. Videre legger NVE vekt på å forene tilstrekkelige utredninger med tilstrekkelig effektivitet, herunder hensiktsmessig tids- og ressursbruk.

Sammenlignet med andre konsesjonssaker har behandlingen vært mer omfattende enn i andre tilsvarende saker.

Etter NVEs vurdering, er det ikke holdepunkter for å konkludere med at det her foreligger saksbehandlingsfeil som kan ha hatt betydning for vedtakets innhold.

6.2 Om likebehandling

Klager har anført at NVE har latt DRE jevnlig fått anledning til å kommentere og justere sin søknad og kommentere opplysninger gitt av klager på en måte som er i strid med det forvaltningsrettslige likebehandlingsprinsipp.

Det er ikke riktig at det utelukkende er DRE som er gitt anledning til å kommentere egen og andres søknad og opplysninger. NVE har fulgt sin alminnelige praksis på dette felt, og det har vært arrangert en rekke møter med begge søkerne og Gjøvik kommune.

Når det gjelder justeringer av omsøkt søknad, vil NVE vise til at det er Eidsiva som under konsesjonsprosessen har gjort de største endringene. Eidsiva har etter at søknaden var offentlig hørt, kommet med nye opplysninger om forlenget dampledning, endret tomt for varmesentral, introdusert en ny industrikunde, innført spillvarmeutnyttelse og kjøling ved bruk av absorpsjonskjøling.

Etter NVEs vurdering foreligger det ikke på dette punkt en saksbehandlingsfeil som kan ha hatt betydning for vedtakets innhold.

6.3 Regelverket om offentlige anskaffelser

Klager har anført at DRE må følge regelverket for offentlige anskaffelser. Det er anført at DRE er omfattet på grunnlag av forsyningsforskriften § 1-2 bokstav b. Denne bestemmelsen gjelder virksomhet som driver på grunnlag av en enerett eller særrett tildelt fra myndighetene når dette medfører at virksomhetsutøvelsen begrenses til en eller flere virksomheter og dermed i vesentlig grad påvirker muligheten for andre foretak til å utøve slik aktivitet.

Klager har vist til at forarbeidene til den nå opphevede lovbestemmelsen om særlige og eksklusive rettigheter henviser til at konsesjoner er en typisk særrett.

Det er ikke riktig at DRE skal følge regelverket for offentlige anskaffelser.

Reguleringen av hvilke oppdragsgivere som er omfattet av forsyningsforskriften ble endret i forbindelse med implementeringen i norsk rett av det nye direktivet for forsyningssektorene (direktiv 2004/17/EF) i ny forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) (FOR-2006-04-07-403) og endring av lov om anskaffelser § 2 (LOV 1999-07-16-69) i LOV-2006-06-30-41. Anskaffelsesloven § 2 fastsetter nå at om en oppdragsgiver er omfattet av anskaffelsesregelverket avhenger av hva som er fastsatt i forsyningsforskriften. Kommentarene til forarbeidene, som synes å være basert på Ot.prp.nr.71 (1997-1998), til nå opphevede lovbestemmelser gir derfor liten veiledning til tolkningen av gjeldende regelverk.

Bestemmelsen i forsyningsforskriften § 1-2 b om tildeling av særretter kan ikke tolkes slik at den omfatter virksomhet som utøves etter tildeling av konsesjon som er basert på objektive, forholdsmessige og ikke-diskriminerende kriterier og hvor det har vært offentlighet rundt tildelingen. Høringsrunden og konkurransesituasjon i tilknytning til konsesjonstildelingen innebærer at den prosess som har ligget til grunn for vedtaket medfører at DREs fjernvarmevirksomhet ikke er underlagt anskaffelsesregelverket. Det vises til Kommisjonens explanatory note on Utilities Directive: Definition of exclusive or special rights og den danske Konkurrencestyrelsens veiledning til forsyningsdirektivet.

Etter NVEs vurdering, gir ikke forholdet til anskaffelsesregelverket således grunnlag for å konkludere med saksbehandlingsfeil som kan ha hatt betydning for vedtakets innhold.

6.4 Tidspunkt for innsendelse av endelig søknad

Klager mener det er feil at NVE, i strid med NVEs egne retningslinjer, ikke legger vekt på at Eidsiva var den aktøren som først søkte om fjernvarmekonsesjon på Gjøvik.

NVE viser til Bakgrunn for vedtak pkt. 4.1, hvor det understrekes at tidspunkt for innlevering av komplett søknad er ett av flere vurderingsmomenter i behandling av konkurrerende søknader. Innleveringstidspunkt skal normalt ikke være avgjørende for hvem som skal få konsesjon i konkurransesituasjoner. Det som er avgjørende er hvilket prosjekt som ut fra en helhetsvurdering vurderes å gi best ressursutnyttelse. Innleveringstidspunkt kan imidlertid være et moment i en totalvurdering av konkurranse mellom relativt like tiltak. NVE vurderte i denne saken det slik at de to søknadene ikke var så jevnbyrdige at det var grunn til å ilegge Eidsivas posisjon som første søker noen tilleggsverdi. NVE finner ikke grunn til å endre denne vurderingen, og mener vår vurdering er iht. NVEs egne retningslinjer i konkurransesaker.

NVE vil anføre at Eidsivas opprinnelige søknad av 5.10.2007 ble betydelig endret i løpet av saksbehandlingsprosessen. Bl.a. ble lokalitet for varmesentral flyttet 2,5 km etter at søknaden ble offentlig hørt. NVE har som hovedregel at en varmesentral skal være endelig lokalisert i en fjernvarmesøknad. Normalt sett ville en uavklart varmesentrallokalisering medført at en fjernvarmesøknad ikke ville bli tatt under behandling. Av hensyn til at søknaden allerede var offentlig hørt da Eidsiva valgte å flytte sin varmesentral, valgte NVE å fortsette saksbehandlingen av søknadene. NVE la da til grunn at Eidsivas KU for de alternative lokaliseringene av varmesentralen var ferdig hørt før vi fattet vårt vedtak. Eidsivas søknad av 5.10.2007 var pr. definisjon ikke komplett i mangel på endelig lokalitet for varmesentral, og NVE finner ikke at klagen gir grunnlag for å ilegge Eidsivas posisjon som første søker noen tilleggsverdi.

6.5 Prosjektomfang, konsesjongrenser og kundegrunnlag

Klager påpeker at det i konkurransesaker, i følge NVEs veileder, skal telle positivt å ha det største kundegrunnlaget. Klager påpeker at kundegrunnlaget bl.a. gir nyttige opplysninger om miljømessige konsekvenser av utbyggingen.

Klager mener NVE ikke har vurdert de ulike søkernes faktiske kundegrunnlag tilstrekkelig, og det anføres at Eidsivas kundegrunnlag er vesentlig større enn kundegrunnlaget til DRE.

NVE vil presisere at vi i vår veileder ikke legger til grunn at det skal telle positivt å omsøke det største kundegrunnlaget. "Kundegrunnlaget" er et av flere vurderingsmomenter i konkurransesaker, hvor NVE også gjør en konkret vurdering av hva som er sannsynlig varmesalg i prosjektet. NVE viser her til Bakgrunn for vedtak, pkt 4.3, hvor NVE har vurdert søknadenes planlagte fjernvarmeleveranser opp mot hverandre. Eidsiva hadde i sitt prosjekt beskrevet et 40 % større varmesalg utenom industrikundene enn DRE. NVE la til grunn at differansen mellom de to prosjektene bygget på ulike estimat om kundetilknytning. Kundegrunnlaget til et omsøkt fjernvarmeprosjekt alltid vil være usikkert. Dette gjelder både eksisterende og ny bebyggelse. Først når kommunen vedtar tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a, eller eksisterende bebyggelse inngår avtaler om frivillig tilknytning, foreligger det dokumentert kundegrunnlag. Under konsesjonsbehandlingen vil enhver søknad om fjernvarmekonsesjon basere seg på antagelser over fremtidig kundegrunnlag. NVE er av den oppfatning at innenfor det samme geografiske området, vil kundegrunnlaget være tilnærmet det samme, uavhengig av hvem som skal være fjernvarmekonsesjonær i området. I de samfunnsøkonomiske lønnsomhetsberegningene er det for øvrig gjort følsomhetsberegninger med både større og mindre varmesalg enn oppgitt av søkerne, uten at dette innenfor rimelige grenser har endret konklusjonen om samfunnsøkonomisk lønnsomhet for prosjektene. Med bakgrunn i dette deler

NVE ikke klagers syn på at NVE ikke har vurdert de ulike søkernes faktiske kundegrunnlag tilstrekkelig.

Når det gjelder klagers bemerkning om at kundegrunnlaget også gir nyttige opplysninger om miljømessige konsekvenser av utbyggingen, er NVE enig i dette, men legger til grunn at med tilnærmet samme kundegrunnlag, vil også miljøfordelene være de samme uavhengig av konsesjonær.

6.5.1 Dampkundene Hoff og Hunton

Klager viser til at Eidsiva har en avtale om dampleveranser tilsvarende 36 GWh til Hoff Norske Potetindustrier SA. Det er klagers oppfatning at Eidsivas planer for leveranse av damp til Hoff ikke vil være konsesjonspliktig, og at 36 GWh derfor må trekkes ut av DREs kundegrunnlag.

NVE viser her til Bakgrunn for vedtak pkt 4.10.2 hvor NVE vurdert spørsmålet knyttet til hvorvidt aktørenes planlagte avtaler om varmeleveranser til industrien skal tas hensyn til i forbindelse med konsesjonsavgjørelsen. NVE valgte i saksbehandlingen å ikke hensynta slike privatrettslige avtaler, som begge vil bidra til å svekke økonomien i konkurrentens omsøkte fjernvarmeprosjekt. NVE legger til grunn at det samfunnsmessig mest rasjonelle vil være at den som får fjernvarmekonsesjonen for Gjøvik vil levere damp til industribedriftene i konsesjonsområdet. Kunder med et stort og jevnt uttak av energi vil bedre utnyttelsesgraden av grunnlastenheten i fjernvarmeanlegget, og således bidra til økonomisk drift. NVE legger til grunn at industribedriftene vil kunne få tilbud om gunstige dampleveranser uavhengig av konsesjonær i området, og NVE mener derfor at den ene aktørens avtalte varmeleveranse ikke skal trekkes ut av den andre aktørens kundegrunnlag.

Klager oppgir at avtalen mellom Eidsiva og Hoff er bekreftet etter at fjernvarmevedtaket er kjent. NVE tar dette til etterretning, men legger til grunn at DRE likevel vil kunne tilby Hoff dampleveranser fra fjernvarmeanlegget når dette er ferdig utbygd.

DRE har i brev til NVE av 29.9.2009 gitt opplysninger om at de mener at Eidsivas planer om et flisfyringsanlegg på Hoff vil være av en slik størrelse at det kommer inn under konsesjonsplikten. NVE ba i den forbindelse Eidsiva om ytterligere opplysninger om deres planer, for en vurdering av evt. konsesjonsplikt for anlegget.

Eidsiva har svart på denne henvendelsen i brev av 16.9.2009. Eidsiva opplyser at de har inngått en kontrakt om leveranse av prosessdamp til Hoff. Eidsiva skal i den forbindelse skifte ut dagens kjeler for overgang fra bruk til fossile energikilder til bruk av fornybar energi inne på fabrikkområdet. Det planlegges å installere biobrenselkapasitet med maksimal ytelse på 8 MW. Det understrekes at det ikke skal installeres kjeler som gjør at totalytelsen kommer over 10 MW. Eidsiva legger til grunn at anlegget er under konsesjonsplikten på 10 MW, jf. energiforskriften § 5-1 jf energiloven § 5-1.

Ut fra de ovenstående opplysningene til Eidsiva, legger NVE til grunn at Eidsivas biobrenselanlegg for leveranse til Hoff vil ha en total installert effekt (grunnlast, spisslast og reservelast) under 10 MW, og dermed er under grensen for konsesjonspliktig anlegg.

6.5.2 Eidsiva har generelt et større kundegrunnlag

Klager anfører at Eidsiva har et større kundegrunnlag, og vises til at Eidsiva allerede har etablert egne punktvarmeanlegg med tidligfyring i flere bygg påvente av en fjernvarmeutbygging i Eidsivas regi.

Når det gjelder NVEs vurdering om kundegrunnlag, viser vi til vurderingen under pkt. 6.5 "Prosjektomfang, konsesjonsgrenser og kundegrunnlag.

NVE har i løpet av den siste tiden registrert en tendens til at enkelte av søkerne i konkurransesituasjoner starter etablering av det fjernvarmeanlegget det er søkt konsesjon for før konsesjonssøknaden er behandlet. I den grad Eidsiva har startet etablering av omsøkte anlegg gjennom oppstart med punktvarmeanlegg i enkeltbygg, er dette gjort på egen risiko. NVE mener det derfor ikke kan legges vekt på en slik forhåndsetablering og kundetilfang i konsesjonsprosessen. NVE legger til grunn at disse byggene enten kan fortsette å forsynes med varme fra lokale konsesjonsfrie varmeanheter, eller byggeierne kan evt. velge å knytte seg til fjernvarmeanlegget som blir etablert i området, uavhengig av konsesjonær.

6.5.3 Eidsivas konsesjonsområde har et større potensial for nye tilkoblinger

Klager viser til at Eidsivas omsøkte konsesjonsområdet har et større potensial for nye tilkoblinger, og viser til deres Tranberghallen/Bjørnsveenområdet som et vekstområde i kommunen, med et potensielt varmegrunnlag på 10 GWh. Det vises videre til at området Kopperud har et svakere kundegrunnlag enn hva DRE har opplyst i sin søknad.

NVE viser her til vår vurdering under pkt. 6.3 "Prosjektomfang, konsesjonsgrenser og kundegrunnlag". Kundegrunnlaget til et omsøkt fjernvarmeprosjekt alltid vil være usikkert. På tidspunktet for konsesjonsbehandling vil enhver søknad om fjernvarmekonsesjon basere seg på antagelser over fremtidig kundegrunnlag.

6.6 Samfunnsøkonomisk vurdering

6.6.1 Investeringskostnader

6.6.1.1 Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser

Klager anfører at NVE ikke kan legge til grunn eventuelle fremlagte tilbud som er innhentet i strid med regelverket om offentlige anskaffelser. NVE viser her til våre vurderinger under temaet "Regelverket om offentlige anskaffelser" ovenfor, og vurderer ikke dette ytterligere.

6.6.1.2 NVE har lagt til grunn for lave kostnader ved vurderingen av DREs prosjekt

Klager mener at DRE har lagt urealistisk lave kalkyler til grunn over projektkostnadene, og at NVE feilaktig har lagt disse kostnadene til grunn i vurderingen av prosjektet.

NVEs kommentarer til kostnadselementene i DREs prosjekt følger i de nedenstående punktene.

6.6.1.3 Investeringskostnader varmesentral

Det påpekes i klagen at ut fra NVEs håndbok "Kostnader ved produksjon av kraft og varme" skal det legges til grunn en investeringskostnad på 20 MNOK/MW for et forbrenningsanlegg av den type og størrelse som DRE planlegger å bygge. Klager viser til en rapport fra Norsk Energi (bilag 1 i klagen) som mener et slikt anlegg vil ha kostnader på 27 MNOK/MW. Klager finner det derfor uansvarlig at NVE har lagt DREs oppgitte kostnader til grunn i vurderingen.

NVE har ikke grunnlag for å kunne motsi de nye kostnadsanslag som Norsk Energi presenterer i forbindelse med klagen, men NVE vil bemerke at også markedet for energiproduksjonsanlegg i de senere år har vært ustabilt. Investeringskostnadene for DRE sin varmesentral i Dalborgmarka, inkludert dampledningen til Hunton og videre til Hoff er imidlertid basert på inngåtte leveringsavtaler

der et sør-koreansk konsortium er hovedleverandør. NVE har blitt forevist avtale, inngått mars 2009, mellom Gjøvik Energi AS (et annet selskap i Daimyogruppen) og de koreanske leverandørene. Avtalen innebærer ferdig levert og prøvekjørt avfallsforbrenningsanlegg, inklusive dampledning, til en pris av 285 MNOK. I tillegg kommer kostnader til tomtekjøp, bygning, gasskjeler m.v. på til sammen 115 MNOK.

NVE er enig med klager i at anleggskostnaden er lav i forhold til hva Norsk Energi mener kostnaden for tilsvarende anlegg vil være i markedet. NVE mener forøvrig at DRE tilfredsstillende har godtgjort sitt kostnadsoverlag på 400 MNOK.

NVE deler ikke klagers syn på at DREs oppgitte investeringskostnader ikke kan legges til grunn i NVEs vurdering av prosjektet.

6.6.1.4 Investeringskostnader fjernvarmenett

Klager viser til at NVEs "Veileder" oppgir at fjernvarmenett i gjennomsnitt koster 1,7 MNOK/GWh. Det vises til at NVE likevel har lagt 1,5 MNOK til grunn for DREs beregninger. Klager mener dette er feil med bakgrunn i regelverket om offentlige anskaffelser, og viser videre til NVEs beregnede nettkostnader for de to prosjektene.

Når det gjelder NVEs vurdering av regelverket om offentlige anskaffelser, viser vi til pkt. 6.3 ovenfor.

NVE vil bemerke at verken NVEs "Veileder i utforming av konsesjonssøknad for fjernvarmeanlegg" eller NVEs håndbok "Kostnader ved produksjon av kraft og varme" (1/2007), oppgir noen gjennomsnittskostnader for fjernvarmenett. Det håndboken inneholder er imidlertid priser for komplett fjernvarmetrase i kr/m, avhengig av rørdimensjon og type område (parkområde, sentrumsområde etc.). NVE vil presisere at det er varmetettheten i området som vil være bestemmende for nettkostnaden regnet i MNOK/GWh. At klager har regnet ut at nettkostnaden for DREs prosjekt er lavere enn for Eidsivas prosjekt, skyldes at hovedparten av kostnaden for DREs dampledning er tatt med i kostnaden for avfallsforbrenningsanlegget (se pkt. 6.6.1.3).

Klager mener at NVEs konklusjon om at Eidsivas anlegg er samfunnsøkonomisk dårligere enn DRE er feil. Det vises til at NVE ikke legger til rette for de marginalt lønnsomme kundene, og klager mener at et prosjekt som er miljømessig positivt og med et større kundegrunnlag ikke skal ansees å være samfunnsøkonomisk dårligere.

NVE vil bemerke at basert på kundegrunnlaget, som beskrevet av hhv. DRE og Eidsiva, ble DREs prosjekt vurdert som mer lønnsomt enn Eidsivas (netto nåverdi). Eidsiva hadde imidlertid regnet med et betydelig større varmesalg til kunder utenom de store industribedriftene. Ut fra omsøkte konsesjonsområder, fant NVE at forskjellen var urealistisk og NVE la til grunn at en større likhet i varmesalget var mer sannsynlig. Ved å enten redusere Eidsivas varmesalg eller øke DREs varmesalg i lønnsomhetsberegningene, ble økonomien i DREs prosjekt ytterligere forbedret.

NVE vurderer det heller ikke som realistisk at Eidsiva vil få et større varmesalg til industribedriftene enn DRE. Her har Eidsiva oppgitt 99 GWh, og DRE har oppgitt 90 GWh. Differansen skyldes hovedsakelig en industrikunde som Eidsiva tok med svært sent i konsesjonsprosessen. Likestilles prosjektene også når det gjelder leveranse til industribedriftene, bedres den relative økonomien for DRE ytterligere.

Etter NVEs vurdering kan ikke Eidsiva beregne ett større reelt kundegrunnlag enn DRE. De opererer begge i det som bare med mindre forskjeller er det samme geografiske området. Når det gjelder NVEs

øvrige vurderinger knyttet til kundegrunnlag og varmesalg, viser vi til pkt. 6.5 "Prosjektomfang, konsesjonsgrenser og kundegrunnlag".

Når det gjelder NVEs vurdering av prosjektenes miljøgevinster, viser vi til avsnitt 6.8 Miljøvirkninger nedenfor.

6.6.1.5 Investeringskostnad dampledning

Klager viser til at Eidsiva og DRE har ulike dampledningskostnader på hhv. 19 MNOK/km og 15 MNOK/km. De viser til regelverket for offentlige anskaffelser og mener det er liten grunn til å tro at DRE vil få dampledningen til en lavere kostnad enn Eidsiva.

Når det gjelder NVEs vurdering av regelverket om offentlige anskaffelser, viser vi til pkt. 6.3 ovenfor.

NVE vil bemerke at kostnaden for DREs dampledning inngår i de 400 MNOK som er avtalt pris for det komplette avfallsanlegget.

6.6.1.6 Driftkostnader

Klager mener at DRE har lagt til grunn vesentlig lavere driftskostnader enn hva som fremkommer i NVEs veileder. Klager viser NVEs håndbok "Kostnader ved produksjon av kraft og varme"(1/2007), hvor det er oppgitt kostnader på totalt 33,4 øre/kWh (inflasjonsjustert). I tillegg kommer, i følge klager, driftsutgifter satt til 6,6 øre/kWh. Klagen peker på at DRE oppgir driftskostnader på 11,8 øre/kWh, og etterlyser NVEs vurdering av DREs driftskostnader.

NVE er enig med klager når de påpeker at driftskostnadene i DREs prosjekt ligger vesentlig under hva som fremkommer i NVEs håndbok. NVE vil presisere at håndboken ikke er ment å angi ufravikelige kostnadstall, men å kunne være til hjelp for kostnadsberegninger på forprosjektstadiet. NVE benytter også håndboken for rimelighetsvurderinger av oppgitte kostnader for komponenter i bl.a. fjernvarmeanlegg.

DREs driftskostnader er imidlertid basert på erfaringstall for Hurumanlegget, der det årlig brennes 45 000 tonn avfall, justert for bl.a. ulik elproduksjon ved Hurum og anleggsstørrelse. DRE har forelagt NVE regnskapstall for Hurumanlegget, som sannsynliggjør mulige driftskostnader for anlegget i Dalborgmarka ned mot det som er angitt av DRE (20 øre/kWh totalt). NVE mener det er gjort en tilfredsstillende vurdering av DREs driftskostnader.

6.6.2 Feil inntekter

6.6.2.1 For høyt anslag over inntekter fra mottak av avfall

Klager mener DREs anslag for inntekter på mottak av avfall på kr 650,- per tonn de neste 25 år er urealistisk.

NVE vil bemerke at gjennomsnittskostnaden for levering av avfall til avfallsforbrenning i Norge i en tid har ligget i området 650-700 kr/tonn. DRE har også fremlagt avfallskontrakter for de nærmeste årene som ligger i dette prisområdet. De lave kostnadene for avfallsleveranser som nå registreres i markedet antar NVE at i stor grad skyldes ustabilitet i finansmarkedet, som bl.a. har medført ca 20 % reduserte avfallsmengder i Sverige. NVE legger til grunn at situasjonen på sikt vil normaliseres, og anser avfallspriser på ca. 650 kr/tonn som representative også på lang sikt.

Klager viser til at NVE har benyttet en brennverdi på avfall på 2,9 kWh/kg, noe som gir en negativ energipris på 22,4 øre/kWh. Klager mener NVEs brennverdi er satt for lavt, og er representativ for avfall med mye våtorganisk husholdningsavfall. De peker på at en lav brennverdi vil øke avfallskapasiteten på anlegget og dermed avfallsinntektene.

I NVEs håndbok (1/2007) er energiinnholdet i avfall regnet til ca 2,9 kWh/kg, og det er dette spesifikke energiinnholdet som er lagt til grunn for lønnsomhetsberegningen for DREs prosjekt. NVE er oppmerksom på at avfall kan være et uensartet produkt, med ulikt energiinnhold for hhv. husholdnings- og næringsavfall. NVE legger likevel til grunn at 2,9 kWh/kg er et realistisk anslag for energiinnholdet i avfall. NVEs finner derfor ingen grunn til å endre vår vurdering av en negativ energipris på 22,4 øre/kWh.

NVE deler ikke klagers syn på at det er gjort et for høyt anslag over avfallsinntekter.

6.6.2.2 Varmesalg – kundegrunnlag

Klager anfører at det er lagt til grunn et høyere kundegrunnlag for DRE enn hva det er grunnlag for, noe som medfører feil i de samfunnsøkonomiske beregningene.

Når det gjelder NVEs vurderinger knyttet til kundegrunnlag og varmesalg, viser vi til pkt. 6.5 "Prosjektomfang, konsesjonsgrenser og kundegrunnlag".

NVE legger til grunn at kundegrunnlaget i realiteten vil være det samme for DRE som for Eidsiva. Etter NVEs vurdering medfører det derfor ikke riktighet at den samfunnsøkonomiske vurderingen av DREs prosjekt er feilaktig med bakgrunn i at det er lagt til grunn et for høyt kundegrunnlag for prosjektet.

6.6.3 NVE har, uten å forelegge det for Eidsiva, endret det oppgitte varmetapet i fjernvarmenettet

Klager påpeker at NVE i de samfunnsøkonomiske beregningene har endret Eidsivas angitte varmetap i fjernvarmenettet fra 4 til 6 %.

NVE vurderer at varmetapet i fjernvarmenettet er satt lavt både for Eidsivas og DREs anlegg, med hhv. 6 og 5 %. Eidsivas varmetap ble oppjustert av NVE fra 4 til 6 % slik at prosenttapet ble noe høyere for Eidsiva enn hva DRE anga for sitt anlegg. Dette fordi Eidsiva i utgangspunktet hadde en relativt høyere energileveranse til fjernvarmekunder utenfor industrikundene. Industrikundene får leveranser via en dampledning, som har et relativt mindre varmetap per meter enn vanlige fjernvarmerør. For DRE gjelder dessuten at dampledningen også benyttes til transport av varme til "vanlige" fjernvarmekunder.

NVE finner ingen grunn til å endre vår vurdering av varmetapene i de respektive fjernvarmenettene. For øvrig vil NVE påpeke at den endringen som ble gjort med varmetapsprosenten for Eidsivas anlegg har helt marginal betydning for avveiningen mellom prosjektene.

6.6.4 Finansdepartementets veileder for samfunnsøkonomiske analyser

Klager viser til Finansdepartementets veileder for samfunnsøkonomiske analyser, og påpeker flere forhold som de mener NVE ikke har lagt vekt på i vurderingen av prosjektene.

NVE har beregnet prosjektenes samfunnsøkonomiske lønnsomhet ved å sammenligne prosjektets neddiskonterte kostnader (investering og drift) over en 25 års periode med de neddiskonterte kostnadene for det rimeligste eller mest sannsynlige alternativet. NVE kan ikke se at en slik beregningsmetode er i strid med Finansdepartementets veileder. Både Eidsiva og DRE sitt prosjekt ble

funnet å ha en svært høy positiv nettonåverdi, med høyest verdi for DRE sitt prosjekt. Når prosjektene ble lønnsomhetsberegnet med tilnærmet likt kundegrunnlag, ble DREs prosjekt mer lønnsomt i forhold til Eidsivas. NVE viser til NVEs vurderinger i Bakgrunn for vedtak pkt. 4.3, hvor vi illustrerte dette forholdet ved å benytte nytte/kostnadsfaktor som vurderes å være en hensiktsmessig måte å angi lønnsomheten for prosjekter for.

6.6.5 Nytte-kostnadsanalyse

Klager har gjennomført egne samfunnsøkonomiske beregninger for DREs prosjekt, og peker på at deres beregninger viser at DREs prosjekts samfunnsøkonomiske nytte er negativ.

NVE viser til at klager i disse beregningene har lagt inn alle sine hovedinnvendinger mot de inngangsdata som NVE har benyttet i de samfunnsøkonomiske beregningene. NVE har i det foregående imøtegått klagers påstander om disse punktene, og vil derfor ikke kommentere klagers nye samfunnsøkonomiske beregninger.

6.6.6 NVEs kommentar til brenselkostnadene til Eidsiva

I den samfunnsøkonomiske beregningen har NVE, som Eidsiva, lagt til grunn at det skal brukes avfallstrevirke i avfallskjelen. Avfallstrevirke er kostnadssatt til 3 øre/kWh. Eidsiva planlegger å brenne GROT på sikt. GROT vil koste i området 15-18 øre/kWh. Skulle anlegget utelukkende bli fyrt med GROT, ville dette forverret økonomien i Eidsivas prosjekt i størrelsesorden 250 MNOK regnet som nåverdi.

6.7 Konsekvensutredning for og lokalisering av varmesentralen

Klager mener NVE har lagt til grunn feil fakta både når det gjelder vurderingen av lokaliseringen til DRE og ved vurderingen av lokaliseringen til Eidsiva.

6.7.1 Status for regulering av tomt

Klager mener NVE feilaktig har lagt til grunn at DREs tomt er ferdig regulert til fjernvarmeformål. Det vises til at DREs tomt for varmesentral som har reguleringsformål 699 *Spesialområder: Annet Spesialområde: Avfallsenergianlegg*, og ikke 624 *Spesialområder: Fjernvarmeanlegg*. De korresponderende kodene etter nye pbl. er 1510 *Energianlegg* og 1520 *Fjernvarmeanlegg*. Klager mener området derfor må omreguleres for å dekke det planlagte formålet.

DRE tilbakeviser dette i sine kommentarer til klagen, og viser til at reguleringsplanen for Dalborgmarka ble vedtatt 5.9.2002. På grunn av at GLT Avfall hadde bygd en papirsorteringshall på det regulerte området i Dalborgmarka, og andre hendeleser gjorde at opprinnelig KU var utdatert, valgte DRE i 2007 å kjøre en full prosess med oppdatert KU og tilleggsutredninger. Kommunestyret i Gjøvik har fattet vedtak om at utredningsplikten er oppfylt. Fordi GLT hadde benyttet deler av tomten, var det nødvendig med utvidelse for å få plass til avfallsenergianlegget. Det ble gjennomført en mindre vesentlig reguleringsendringer istedenfor full reguleringsprosess. Denne endringen av reguleringsplanen ble vedtatt i kommunestyret 19.2.2009.

Det fremgår, i følge DRE, av reguleringsbestemmelsene at området både er et byggeområde og et spesialområde. Formålet er "Energigjenvinning eller fjernvarme" og det går klart fram av reguleringsbestemmelsene at energi skal gjenvinnes fra "restavfall fra husholdning og næring hvor forbehandling/kondisjonering av avfall foregår som en del av innmatingen i anlegget".

NVE viser til e-post fra Gjøvik kommune av 21.9.2009. Her bekreftes det at det aktuelle tomtearealet i Dalborgmarka er regulert som byggeområde for industri, forbrenningsanlegg med energigjenvinning i kombinasjon med spesialområde – område for bygging og drift av anlegg for energiproduksjon eller fjernvarme. Saken ble sluttbehandlet av Gjøvik kommunestyre 19.2.2009. Gjøvik kommune har ikke mottatt klager på vedtaket om godkjenning av reguleringsendring. NVE kan derfor ikke se at klagers påstand om at området må omreguleres for å dekke det planlagte formålet medfører riktighet.

Når det gjelder reguleringsstatus for Eidsivas lokalisering på Kallerudlia 16, viser vi til våre vurderinger under pkt. 6.8.2.5 "Eidsivas planlagte anlegg oppfyller alle krav til utslipp m.v.". NVE konstaterer at Eidsiva forventer at reguleringsplanen for Kallerudlia 16 vil være slutført i løpet 2009.

NVE finner med bakgrunn i ovenstående ingen grunn til å endre vår vurdering om at DRE har en ferdig regulert tomt og har kommet lenger i planleggingen av sitt prosjekt enn Eidsiva.

6.7.2 Utvidelse av fjernvarmeanlegget

Klager mener NVE har lagt feil faktum til grunn, når det i Bakgrunn for vedtak er vektlagt at Eidsivas lokalisering til Kallerudlia 16 vil gi begrenset rom for fremtidig utvidelse av varmesentralen. Klager viser til at Eidsiva planlegger å utvide fjernvarmeanlegget gjennom etablering av nye mindre varmesentraler i fjernvarmenettet.

NVE konstaterer at det i Eidsivas søknad av 10.12.2007 ikke er gitt opplysninger om at Eidsiva planlegger en utbygningsløsning med mindre varmesentraler som skissert i klagen. I Eidsivas søknad er det presentert en systemløsning med en felles varmesentral på industriområdet til Hunton Fabrikker. NVE kan videre ikke se at Eidsiva har gitt videre opplysninger om at de ønsker en systemløsning med mindre varmesentraler når de underveis i konsesjonsprosessen flyttet sin planlagte varmesentral fra Hunton til Kallerudlia. Eidsiva har kun kommentert dette i brev av 1.5.2009, hvor de skriver at de ser for seg en utvikling med mobile bioenergianlegg i de perifere delene av konsesjonsområdet, uten at dette ble nærmere beskrevet. NVE har derfor ikke lagt vesentlig vekt på disse planene i vår vurdering.

Klager anfører at Gjøvik kommune er kjent med Eidsivas planer og har meddelt at de ønsker Eidsiva som fjernvarmekonsesjonær med utgangspunkt i lokaliseringen i Kallerudlia 16. NVE har i konsesjonsprosessen vært oppmerksom på at Gjøvik kommune hele veien har vært positive til Eidsivas planer om fjernvarmeanlegg i kommunen. NVE har hatt løpende kontakt med Gjøvik kommune, og tatt deres høringsuttalelse og innspill til etterretning. NVE vil påpeke at det er NVE som er ekspropriasjonsmyndighet og som er delegert myndighet til å treffe vedtak om fjernvarmekonsesjon. En kommune gir sin høringsuttalelse med utgangspunkt i de samfunnshensyn som kommunen er satt til å fremme. Det er ikke uvanlig at lokale myndigheter ønsker seg andre løsninger enn det nasjonale energimyndigheter vektlegger i en helhetsvurdering av konsesjonssøknader.

NVE har vært oppmerksom på Gjøvik kommunes ønsker om konsesjonær, og har i saksbehandlingen valgt å gå nærmere inn på kommunens høringsuttalelse hvor de i sitt kommunestyrevedtak av 24.4.2008 har kommet med en rekke presiseringer for hva det bør legges vekt på i konsesjonsbehandlingen. Punkt i) i dette vedtaket sier følgende "*...Gjøvik kommune ønsker at en etablering av et slikt anlegg skal være en del av en større regional, industriell satsing. Ut fra dette bør en lokalisering også ta hensyn til mulighetene for framtidig utvidelse av anlegg og etablering av ny industri*". NVE vurderte kommunens høringsuttalelse ut fra de foreliggende opplysningene i konsesjonssøknadene med tilleggsopplysninger. Når Gjøvik kommune i sin høringsuttalelse skriver at det ved tomtevalget bør vektlegges muligheter for utvidelse av fjernvarmeanlegget og etablering av ny industri, legger NVE til grunn at det gjelder utvidelser og industri på eller i umiddelbar nærhet til

varmesentralen. NVE vurderte DREs løsning med lokalisering i Dalborgmarka som det klart beste alternativet mht. videre utvidelser av varmesentralen.

Det kan også tillegges at det i 2001 ble gjennomført en KU for Gjøvik Energigjenvinning KS, i forbindelse med deres planer om å bygge et energigjenvinningsanlegg i Gjøvik kommune. Dalborgmarka ble da vurdert som en av flere alternative lokaliseringer for et slikt anlegg. Reguleringsprosessen i Gjøvik kommune konkluderte med at tomten i Dalborgmarka var det beste alternativet.

NVE finner med bakgrunn i ovennevnte ikke grunn til å endre vår vurdering om at DREs lokalisering er det beste alternativet mht. utvidelser av varmesentralen.

6.8 Miljøvirkninger

Klager viser til at NVEs vurderinger knyttet til miljøvirkninger ikke samsvarer med NVEs egen veileder for fjernvarmekonsesjoner og Finansdepartementets veileder om samfunnsøkonomisk analyse. Det vises til at NVE ikke har vurdert kombinert produksjon av kraft og varme som et viktig miljøtiltak da dette gir bedre energiutnyttelse og reduserer utslipp.

NVE kan ikke se at kombinert produksjon av kraft og varme gir bedre energiutnyttelse enn produksjon av varme. Kombinert produksjon av kraft og varme gir derimot bedre energiutnyttelse enn bare produksjon av elektrisitet. Eidsiva har i sin søknad oppgitt en virkningsgrad på 85 % for sin biobrenselkjel når denne nyttes til bare varmeproduksjon. Denne virkningsgraden vil ikke kunne økes ved bare å introdusere elproduksjon i tillegg.

NVE vil tilføye at det i Bakgrunn for vedtak er vurdert miljøvirkninger knyttet til varmesentralen, rørtrasé og brensel, utslippsnivå og støy, og transport. Dette er i tråd med NVEs veileder og praksis i vurderinger av miljøvirkninger i fjernvarmekonsesjoner.

6.8.1 Varmesentral og rørtrasé

Klager viser til at NVEs konklusjon om at DREs lokalisering av varmesentral i Dalborgmarka er ferdigregulert og at Eidsiva ikke har endelig avklart sin planlagte lokalisering av varmesentral. Det vises videre til konklusjonen om at DREs lokalisering medfører minst ulemper for naboer og er iht. kommunes ønsker om en ikke sentrumsnær tomt. Klager mener at disse konklusjonene er feilaktige ut fra nedenforstående punkter;

6.8.1.1 NVE har feilaktig lagt til grunn at det ikke foreligger teknisk usikkerhet rundt Daimyos valg av rørteknologi

Klager viser til Bakgrunn for vedtak, hvor det står at DRE hevder at deres valg av rørtrasé mht. teknologi er verifisert av FVB Sverige og Kjelforeningen Norsk Energi. Klager har i den forbindelse tatt kontakt med Kjelforeningen Norsk Energi. Kjelforeningen skal ha avkreftet en slik verifikasjon faktisk er gjennomført.

NVE viser til s 32 i Bakgrunn for vedtak der det fremgår følgende under beskrivelsen av DREs valg av rørtrasé og rørtype; *"DRE hevder at transportløsningen er verifisert av FVB Sverige, og Kjelforeningen Norsk Energi skal tidligere ha gjort en tilsvarende jobb på vegne av Hunton".*

Det står altså ikke at Kjelforeningen har verifisert den aktuelle rørløsningen, kun at de har gjort en tilsvarende jobb for Hunton. FVB Sverige har på vegne av DRE undersøkt trykk- og energitap i en transmisjonsledning for damp fra Dalborgmarka til Hunton og videre til Hoff. Disse beregningene viser bare mindre avvik fra ISOBRUGG Stahlmantelrohr GmbH sine beregninger, avvik som kan skyldes variasjoner i inngangsdata og kjennskap til dampledningens egenskaper.

NVE vil her presisere at vi i vår saksbehandling la beregningene fra ISOBRUGG til grunn i vurderingen av den tekniske løsningen til DRE. At DRE opplyste at løsningen var verifisert av FVB Sverige, og at Kjelforeningen Norsk Energi skulle ha gjort en tilsvarende vurdering for Hunton ble tatt med som en tilleggsopplysning i saken.

NVE kan ikke se at klager har fremmet argumenter som vil endre vår vurdering om at det ikke foreligger teknisk usikkerhet til den planlagte dampledningen.

6.8.1.2 Det er feilaktig lagt til grunn at DRE har ferdigregulert område for plassering av varmesentral

Klager viser til Bakgrunn for vedtak s.33 hvor det skrives at DREs lokalitet for varmesentral i Dalborgmarka er ferdig regulert til avfallsforbrenning, noe som i følge klager ikke medfører riktighet.

NVE viser til vår vurdering under pkt. 6.7.1 ”Status for regulering av tomt”. NVE konstaterer at DREs tomt for varmesentral i Dalborgmarka er ferdig regulert for forbrenningsanlegg med energigjenvinning i kombinasjon med spesialområde – område for bygging og drift av anlegg for energiproduksjon eller fjernvarme.

6.8.1.3 NVE har feilaktig lagt til grunn at DREs lokalisering er gunstigere enn lokaliseringen til Eidsiva

Klager påpeker at det er viktig at en varmesentral som skal levere damp ligger i nær tilknytning dampkundene. De viser til at DREs lokalisering i Dalborgmarka er ugunstig, da DRE har en tre km lengre dampledning enn Eidsiva.

NVE viser her til pkt. 6.8.1.1 ”NVE har feilaktig lagt til grunn at det ikke foreligger teknisk usikkerhet rundt Daimyos valg av rørteknologi”, og Bakgrunn for vedtak, hvor NVE legger til grunn at det ikke vil knytte seg teknisk usikkerhet til den planlagte dampledningen fra DREs varmesentral i Dalborgmarka. NVE er enig med klager i at en sentral plassering av varmesentralen kan være fordelaktig med hensyn til reduserte varmerørkostnader i forhold til tyngdepunktet i kundemassen og varmetap, men i vår totalvurdering av prosjektene fant vi at DREs omsøkte løsning var den beste.

Videre mener klager det er ikke riktig at DREs lokalisering i Dalborgmarka er mer i tråd med Gjøvik kommunes ønske enn hva lokaliseringen til Eidsiva er. Klager mener det foreligger en saksbehandlingsfeil når NVE ser bort fra kommunens vurdering i saken. NVE viser her til vår vurdering under pkt. 6.7.2 ”Utvidelse av fjernvarmeanlegget”, og presiserer at det er ikke uvanlig at lokale myndigheter ønsker seg andre løsninger enn det NVE etter en helhetlig vurdering vurderer som den beste løsningen.

Klager viser til at DREs anlegg sett i sammenheng med eksisterende industri i nærheten, har møtt motstand på et slikt nivå at utslippstillatelsen ble klaget inn for SFT/Miljøverndepartementet. NVE viser her til DREs kommentar til klagen, hvor DRE påpeker at deres tilleggsutredning til utslippssøknaden ble godkjent av SFT, og aldri påklaget til Miljøverndepartementet.

NVE finner ikke grunn til å endre vår vurdering om at DRE har den mest gunstige tomten for plassering av varmesentral sammenlignet med Eidsivas planlagte lokalisering.

6.8.2 Utslipp til vann og luft

6.8.2.1 Fakling av deponigass opphører ikke

Klager mener NVE tar feil når NVE i konsesjonsvedtaket har gitt DREs løsning med bruk av deponigass en tilleggsverdi, med begrunnelse i at dette vil sikre at dagens løsning med fakling av deponigassen opphører. Klager viser til at anlegget vil måtte kjøres ved maksimal effekt gjennom hele året slik at mest mulig avfall kan destrueres. De mener derfor at bruk av deponigass kun vil være realistisk som spisslast, og at brukstiden for spisslast vil være lav i et slikt anlegg.

Det vises videre at NVE legger til grunn at antatt potensial for varme fra deponigass i Dalborgmarka vil være på 8 GWh/år. Klager mener dette er feil, og viser til at faktisk gassmengde er 6 GWh/år jf. Miljørapport 2007 fra GLT-avfall. Dette vil gi en snitteffekt på 700 kW, noe som med 1500 timer brukstid vil gi 1 GWh.

NVE tar til etterretning at bare en del av faklingen av deponigassen vil opphøre dersom det ikke er installert dampturbin i anlegget. Med elproduksjon fra dampturbinen vil mer av deponigassen kunne utnyttes, og over hele året. NVE kan også si seg enig i DREs påpekning av at deponigassen kan nyttes til å opprettholde trykk og temperatur i gasskjelen. NVE vil for øvrig understreke at bruk av deponigassen ikke er gitt noen verdi i den samfunnsøkonomiske beregningen for DREs anlegg.

6.8.2.2 NVE har anslått andelen fornybar energi for høyt for DRE

Klager anfører at NVE har lagt til grunn at avfallet DRE skal behandle, vil bestå av 75-85 % fornybart brensel, avhengig av plastandelen. Klager påpeker at en så høy fornybar andel er feil, og viser til NVEs Håndbok "Kostnader ved produksjon av kraft og varme", hvor det er oppgitt at det er vanlig å anta at ca. 50 % av husholdningsavfallet har biologisk opprinnelse. Klager viser samtidig til at ved Eidsivas bruk av returtrevirke og GROT som spisslast, spillvarme som mellomlast og bioolje som spisslast/reservelast, vil dette gi en 100 % fornybar løsning.

NVE tar til etterretning at det i Bakgrunn til vedtak er lagt til grunn en forholdmessig høy fornybarandel i brenselet til DRE, men presiserer at fornybarandelen ikke har vært av vesentlig betydning i konsesjonsvedtaket. NVE stiller for øvrig spørsmålsteget ved Eidsivas fokus på deres 100 % fornybare løsning, da NVE er av den oppfatning at dersom det skal brennes overflatebehandlet treverk (returtre) i anlegget, er dette jf avfallsforskriften § 10-2 å regne som avfall og ikke rent brensel.

6.8.2.3 Energiutnyttelse

Klager anfører at DREs oppgitte energiutnyttelse er feil. Det vises til SFTs krav om 50 % energiutnyttelse som et minimumskrav, og klager mener DREs anlegg ikke vil oppfylle lovens minstekrav og dermed være i strid med utslippstillatelsen.

DRE understreker i sine kommentarer til klagen at det er Fylkesmannen i Oppland som har satt krav om 50 % energiutnyttelse i utslippstillatelsen for anlegget i Dalborgmarka. DRE viser videre til at de har beregnet at anlegget vil ha en energiutnyttelsesgrad på ca 78 %. DREs beregning av energiutnyttelsen er imidlertid basert på en metode angitt i EUs direktiv 2008/98/EU om avfall, der energien som produseres i form av elektrisitet multipliseres med 2,6. Varme for kommersielle formål

multipliseres med 1,1. Fylkesmannens krav om 50 % energiutnyttelse er basert på en annen beregningsmetode, bl.a. der ikke disse multiplikasjonsfaktorene er inkludert.

NVE er av den oppfatning at DREs energiutnyttelse vil oppfylle lovens minstekrav på 50 % med god margin. Med utgangspunkt i DREs omsøkte kundegrunnlag, har NVE beregnet en energiutnyttelse fra avfallsforbrenningen alene på ca 65 % når elproduksjonen holdes utenom. En eventuell oppjustering av kundegrunnlaget slik at det sidestilles med Eidsivas forventede kundegrunnlag i samme område, vil bedre energiutnyttelsen ytterligere. Eventuell elproduksjon og kjøleleveranser basert på absorpsjonsanlegg tilknyttet dampledning vil også bedre energiutnyttelsen.

6.8.2.4 Eidsivas bruk av spillvarme er feil vurdert

Klager påpeker at det er en feil ved vedtaket at Eidsivas bruk av spillvarme ikke er vektet tyngre som miljøgevinst enn DREs bruk av deponigass. Eidsiva planlegger å bruke 13 GWh spillvarme fra industrien, noe de mener vil gi større utbytte enn det DRE vil gjøre av deponigass.

NVE viser her til Eidsivas søknad av 10.12.2007, hvor det ikke er oppgitt at søker planlegger bruk av spillvarme i fjernvarmeanlegget. Spillvarme ble ikke presentert som en del av systemløsninger før i brev fra Eidsiva til NVE av 10.6.09. Utnyttelse av spillvarme hos dampkundene var da medtatt i nye samfunnsøkonomiske beregninger og i varighetskurver, uten at dette ble nærmere spesifisert mht. kilde eller temperaturnivå. NVE la informasjonen om bruk av spillvarme (3 %) til grunn i våre lønnsomhetsberegninger. DREs bruk av deponigass ble derimot ikke medregnet i lønnsomhetsberegningen for DREs prosjekt, selv om deponigassen utvilsomt ville kunne bidra til deler av spiss/reservelasten og dermed redusere bruken av el og olje. Dersom deponigassen var tatt med i lønnsomhetsberegningen for DREs anlegg, ville det ha bedret økonomien i prosjektet.

NVE finner ikke grunn til å ilegge Eidsivas planlagte bruk av spillvarme ytterligere tilleggsverdi utover at det er medregnet i lønnsomhetsberegningen av prosjektet.

6.8.2.5 Eidsivas planlagte anlegg oppfyller alle krav til utslipp m.v.

Det vises i klagen til Bakgrunn for vedtak hvor NVE konstaterer at kommunen vedtok at utredningsplikten for samforbrenningsanlegget til Eidsiva var ansett som oppfylt, med forbehold om at før en reguleringsplan fremmes, var det behov for utdypende dokumentasjon av utslippet til luft. Klager viser til at en fornyet utslippstillatelse for Kallerudlokasjonen er gitt, og at NVEs vurdering av dette derfor er feil.

NVE vil her presisere at da konsesjonsvedtaket ble fattet 30.6.2009 ikke var kjent med disse opplysningene. NVE la brev fra Gjøvik kommune av 9.6.2009 til grunn for vår vurdering i Bakgrunn for vedtak.

NVE legger til grunn at utslippstillatelsen er gitt i etterkant av vedtaket og NVE finner derfor ikke grunn til å gi klager medhold i at NVEs vurdering er feil

6.8.2.6 Mellomlagring av brensel

Klager bemerker at DREs planer om mellomlagring på anlegget og oppgraving av det eksisterende avfallsdeponiet i Dalborgmarka vil gi luktproblemer. Klager mener NVE burde tatt hensyn til denne problemstillingen.

NVE er kjent med at det i forbindelse med mellomlagring og oppgraving av avfall kan oppstå luktproblemer. NVE legger imidlertid til grunn at det i forbindelse med mellomlagringen vil gjøres avbøtende tiltak som innballing av avfallet, noe som vil redusere lukt fra avfallet.

Når det gjelder oppgraving av det eksisterende avfallsdeponiet, viser vi til våre vurderinger nedenfor under pkt. 6.8.3.1 "NVE har feilaktig lagt til grunn at DRE kan benytte oppgravd avfall fra GLT-Avfall IKS".

6.8.3 Valg av brensel og tilgang på råstoff

6.8.3.1 NVE har feilaktig lagt til grunn at DRE kan benytte oppgravd avfall fra GLT-Avfall IKS

Klager påpeker at dersom GLT-Avfall IKS ønsker å få gravet opp deponiavfall, og deretter få dette fjernet/brent/deponert, så vil GLT være forpliktet til å sette dette oppdraget ut på anbud.

Klagen anfører at slik bruk av deponiavfall er både kostbart og komplisert. Klager påpeker videre at en slik oppgraving av avfallsdeponiet ikke er konsekvensutredet.

Klager mener NVE derfor feilaktig har lagt til grunn at DRE vil kunne benytte seg av ovennevnte avfall, og å vektlegge dette som en miljøeffekt til DREs fordel er derfor feil i følge klager.

NVE viser til Bakgrunn for vedtak, hvor vi la til grunn at forbrenning av deponiavfall er noe som eventuelt kan gjennomføres i forbindelse med avfallsforbrenningsanlegget. NVE la til grunn at planene ikke er endelige, og NVE tar til etterretning prosjektet evt. må konsekvensutredes av GLT og legges ut på anbud. NVE er likevel av den oppfatning at plassering av et avfallsforbrenningsanlegg i Dalborgmarka vil kunne øke sannsynligheten for en oppgraving av det gamle deponiet.

6.8.3.2 NVEs vurdering av DREs tilgang på råstoff er feil

Klager anfører at i en konkurransesituasjon som på Gjøvik, kan ikke NVE forutsette at DRE vil få tilstrekkelig med råstoff gjennom kun å stille konsesjonsvilkår om dette. Det tilføyes at NVEs vilkår bl.a. vil være avhengig av hvilke konkurranser som blir avholdt, og lengden kontraktene lyses ut på.

NVE har i konsesjonen til DRE stilt følgende vilkår;

"Kontrakter for levering av brensel som dekker beregnet energiproduksjon i fjernvarmeanlegget, skal være undertegnet av begge parter og oversendt NVE innen 1.7.2010. Kontraktene skal inneholde plikt til levering av brensel til eksklusiv bruk i varmesentralen i Dalborgmarka og ha en varighet i minimum syv år fra det tidspunktet fjernvarmeanlegget settes i drift".

NVE ble i løpet av konsesjonsprosessen kjent med de avfallskontrakter som begge aktørene hadde fremforhandlet. Imidlertid så NVE at ingen av aktørenes avfallskontrakter var av en slik karakter at de kunne regnes som endelige. Dette bl.a. med bakgrunn i at de forelagte leveranseavtalene til DRE ikke inneholdt noen klausuler om i hvilket anlegg avfallet skulle brennes, og at avtalene til Eidsiva ikke var undertegnet i påvente av en fjernvarmekonsesjon. NVE vurderte det derfor som hensiktsmessig å sette et slikt vilkår, uavhengig av hvem av aktørene som ville få meddelt fjernvarmekonsesjonen. Vilkåret skal sikre at konsesjonær innen ett år skal sikre de nødvendige leveranser av brensel for beregnet energiproduksjon i fjernvarmeanlegget.

Klager mener NVE ikke kan legge til grunn at DRE vil disponere over avfallet som er omhandlet i konkurransen som GLT nylig har avholdt. Det vises til at Gjøvik tingrett har funnet det sannsynlig at Gjøvik Energi AS må avvises fra konkurransen. NVE tar denne kjennelsen til etterretning.

Det vises videre til at DREs estimerte pris på kr 650,- pr. tonn for mottak av avfall er urealistisk, og klager viser til en forventet eksport av avfall til Sverige i årene fremover. NVE viser til våre kommentarer på til dette under pkt. 6.6.2.1 "For høyt anslag over inntekter fra mottak av avfall".

NVE finner ikke grunn til å endre vår vurdering om at det er hensiktsmessig å sikre de nødvendige leveranser av brensel gjennom vilkår i fjernvarmekonsesjonen.

6.8.3.3 NVE har feilaktig ikke tillagt Eidsivas planer om behandling av hogstavfall tilstrekkelig vekt

Klager mener at NVE gjennom å ikke tillegge Eidsivas planer om GROT-anlegg som et pioneranlegg vesentlig vekt, ikke er inneforstått med betydningen Eidsivas planlagte anlegg har for motivasjonen og tilliten til utviklingen av GROT-industrien i Norge. Klager mener at ved utvikling av en brenselkjede som inkluderer GROT, vil det ikke være tilstrekkelig brensel tilgjengelig ved anleggets oppstart. Klager anfører at det i et 30-års perspektiv er lite samfunnsrasjonelt å tildele konsesjon til et tradisjonelt avfallsanlegg.

Eidsiva informerte NVE i brev av 1.5.2009 at de primært ville fyre med returtrevirke i anlegget, og at deres samarbeidspartnere Moelven Industrier og skogeierandelslagene Mjøsen, Glommen og Viken var informert og hadde akseptert dette. NVE har vært kjent med at Eidsiva ønsker å bruke GROT/hogstavfall på sikt. Eidsiva har imidlertid vært meget nøkterne med å både binde opp konkret andel GROT i brenselet og å angi når en slik overgang til hogstavfall skal gjennomføres. NVE er enig i at det er positivt med pioneranlegg for GROT/hogstavfall, men NVE legger til grunn at brensel fra hogstavfall kan være belemt mer betydelig usikkerhet hva angår logistikk og håndtering. Med bakgrunn i dette, vurderte NVE i vårt konsesjonsvedtak at det var knyttet usikkerhet til hvorvidt og evt. når en slik overgang ville bli aktuelt. NVE vurderte derfor DREs planer om bruk av avfall og deponigass som mer konkrete, og gjennomførbare.

NVE viser videre til Bakgrunn for vedtak hvor det henvises til at høringsuttalelser som er positive til Eidsivas anlegg med bruk av GROT/hogstavfall, ikke vil bli tillagt vesentlig vekt i konsesjonsbehandlingen. Dette ble gjort med bakgrunn i at Eidsivas fremtidige planer om bruk av GROT/hogstavfall fremstår som usikre. NVE vil videre tilføye at høringsuttalelsene i saken ble gitt på bakgrunn av Eidsivas søknad av 10.12.2007. Her beskrev Eidsiva sitt anlegg som et rent bioenergianlegg, og ikke som et samforbrenningsanlegg hvor GROT/hogstavfall skulle fases inn etter primær bruk av returtre. NVE vurderer det derfor slik at høringsinstansene uttalte seg til forutsetninger som ble endret etter at søknaden var hørt. NVE valgte derfor å ikke ilegge uttalelsene ang. bruk av GROT/hogstavfall vesentlig vekt. NVE tar til etterretning at flere av høringsinstansene i brev av 1.9.2009 (bilag 10 i klagesaken) har bekreftet sine positive høringsuttalelser i saken.

NVE deler ikke klagers syns på at Eidsivas planer om GROT-anlegg skulle vært tillagt vesentlig vekt i konsesjonsvedtaket. Vi viser videre til NVEs kommentarer til Eidsivas brenselvalg under pkt. 6.6.6.

6.8.3.4 Eidsiva har sikret seg råstoff til sitt anlegg

Klager viser til NVEs vilkår i fjernvarmekonsesjonen til DRE, hvor konsesjonær innen 1.7.2010 må legge frem avtaler som binder avfallsleveranser til anlegget på Gjøvik. Klager mener dette ikke vil sikre tilgang på råstoff. De viser til at å evt. ta fra DRE konsesjonen eller endre konsesjonsvilkårene dersom de ikke sikrer råstoff, vil være dårlig samfunnsøkonomi og brudd på kravet til likebehandling av konkurrentene.

Når det gjelder vilkår om avfallsleveranser, viser NVE her til våre vurderinger gitt under pkt. 6.8.3.2 "NVEs vurdering av DREs tilgang på råstoff er feil". Angående påstanden om brudd på kravet til

likebehandling av konkurrentene, vil NVE påpeke at vi i en evt. konsesjon til Eidsiva ville stilt samme type vilkår om kontrakter for levering av brensel. Vi viser her til følgende formulering i Bakgrunn for vedtak i avsnitt 4.5.3; *"Ved en eventuell konsesjon på Gjøvik, uavhengig av konsesjonær, vil det bli satt vilkår om at kontrakter for levering av brensel til eksklusiv bruk i fjernvarmeanlegget for å dekke den beregnede energiproduksjonen, skal være inngått innen 1.7.2010 og kontraktene skal ha en varighet på 7 år"*.

6.8.3.5 NVE har feilaktig valgt å se bort fra en helhetlig avfallshåndtering i regionen

NVE skriver i Bakgrunn for vedtak at NVE *"vurderer det ikke som vårt myndighetsområde å vurdere problemstillinger knyttet til avfallslogistikk i regionen"*. Klager mener det er statlige myndigheters ansvar å se på en region som helhet. Det anføres som en saksbehandlingsfeil at NVE har sett bort i fra høringsuttalelser om regional avfallslogistikk og at det kun er avfallsgrunnlag for ett avfallsforbrenningsanlegg i regionen.

NVE vil her vise til at formålet med konsesjonsbehandling av fjernvarmeanlegg er å sikre at fjernvarmeanleggene som bygges er samfunnsmessig rasjonelle og at de har miljømessig akseptable løsninger, samtidig som det tas hensyn til berørte allmenne og private interesser. Det ligger mange hensyn til grunn for NVEs vurdering av konsesjonssøknader for fjernvarmeanlegg. Oppland fylkeskommunes var i sin høringsuttalelse positive til Eidsivas planer og ba NVE vurdere søknad om avfallsforbrenningsanlegg på Gjøvik i forhold til planer om tilsvarende anlegg på Hamar. Det er imidlertid i fjernvarmesaker ikke uvanlig at lokale myndigheter ønsker seg andre løsninger enn det NVE etter en helhetlig vurdering vurderer som den beste løsningen. Med bakgrunn i at NVE ikke anser det som vårt myndighetsområde å vurdere problemstillinger knyttet til avfallslogistikk i Mjøsregionen, tok vi fylkeskommunens høringsuttalelse til etterretning, men så det ikke som vår oppgave å vurdere denne problemstillingen ytterligere.

NVEs vedtak baserer seg på en helhetlig vurdering av de omsøkte tiltakene, og i Gjøvik vurderte vi søknadene slik at DREs løsning ville være det mest samfunnsmessig rasjonelle tiltaket.

6.8.4 Støy og transport

Det påpekes i klagen at dersom DRE ikke får tilgang til de avfallsmengdene som i dag kommer inn til Dalborgmarka/GLT-Avfall, vil dette medføre at DRE må få tilkjørt alt brensel/avfall fra områder utenfor regionen. Dette medfører økt trafikk inn/ut av området i forhold til i dag, og klager anfører at dette må vurderes som negativt.

I forbindelse med fjernvarmeanlegg med brenselbaserte varmesentraler, vil det alltid være behov for transport av brensel til varmesentralen. NVE konstaterte i Bakgrunn for vedtak at etablering av begge de omsøkte anleggene vil medføre en noe økt trafikkbelastning utover det som er i dag. NVE la da bl.a. til grunn at DREs virksomhet ville medføre en fordobling av transportbehovet inn til Dalborgmarka, men NVE vurderte dette som en akseptabel virkning da dette er et allerede etablert næringsområde.

NVE konstaterer at estimert trafikkbehov alltid vil kunne avvike fra hva som blir reelt, avhengig av brenselbehov, og finner ikke grunn til å endre vår vurdering.

6.9 Selskapsstruktur og gjennomføringsevne

6.9.1 NVE har ikke lagt vekt på DREs svake finansielle stilling – manglende gjennomføringsevne

Klager påpeker at DRE og Eidsiva har vesentlig forskjellige finansieringsevner, og at DRE ikke har dokumentert at selskapene, eierne eller mulige eksterne investorer vil sikre utbyggingen. Det anføres i klagen at NVE ikke har foretatt en forsvarlig saksbehandling da det ikke er foretatt en reell vurdering av DREs selskapshistorikk og teknisk/økonomiske gjennomføringsevne.

NVE har gjort en grundig gjennomgang av DREs gjennomføringsevne. NVE har underveis i konsesjonsprosessen vært kjent med at det har vært mye oppmerksomhet rundt DREs/Gjøvik Energis finansielle gjennomføringsevne. Vi er også blitt kjent med at tilbudet fra Gjøvik Energi AS for tildeling av avfallskontrakter i Mjøsregionen skulle ha blitt avvist av tre av fire interkommunale selskaper i en felles tilbudskonkurranse. NVE ba i brev av 19.3.2009 DRE om tilleggsopplysninger ang. deres og Gjøvik Energis økonomiske gjennomføringsevne. DRE oversendte disse tilleggsopplysningene i brev av 30.3.2009. NVE vurderte opplysningene, og på grunnlag av dette og sakens øvrige dokumenter, konstaterte NVE at det er noe usikkerhet knyttet til selskapets økonomiske stilling og gjennomføringsevne, bl.a. fordi finansiering av prosjektet er avhengig av tildeling av konsesjon. NVE finner ikke grunn til å endre denne vurderingen.

Det påpekes i klagen at NVE har sett bort fra Gjøvik kommunes uttalelse om viktigheten av å komme raskt i gang med utbyggingen. NVE vil her vise til pkt. 4.8 i Bakgrunn for vedtak, hvor det vises til Gjøvik kommunes uttalelse om progresjon i prosjektet. NVE påpeker videre særskilt at det er viktig at et fjernvarmeanlegg som meddeles konsesjon ferdigstilles og idriftsettes så raskt som mulig av hensyn til kundene i området, og har med bakgrunn i dette satt vilkår om fremdrift i prosjektet.

Når det gjelder NVEs vurdering av teknisk gjennomføringsevne, viser vi til våre vurderinger under pkt. 6.8.1.1 "NVE har feilaktig lagt til grunn at det ikke foreligger teknisk usikkerhet rundt Daimyos valg av rørteknologi" og pkt. 6.11.2 "Elektrisitetsproduksjon".

NVE deler ikke klagers syn på at NVE ikke har foretatt en reell vurdering av DREs gjennomføringsevne.

6.9.2 Risiko knyttet til selskapsstruktur – eierforhold/organisering

Klager påpeker at DRE er underlagt regelverket for offentlige anskaffelser, og mener at DRE derfor ikke kan inngå de oppgitte kontrakter for leveranse av avfallsforbrenningsanlegget. Det vises videre til at pga regelverket om offentlige anskaffelser, kan ikke DRE kjøpe tjenester/rådgivning direkte fra sine eiere uten forutgående konkurranse. NVE viser her til vår vurdering under pkt. 6.3 "Regelverket om offentlige anskaffelser", og NVE finner ingen grunn til å vurdere dette ytterligere.

Det vises til at DREs organisering, med Gjøvik Energi som tar den største finansielle risikoen ved utbyggingen, vil være uheldig dersom Gjøvik Energi AS går konkurs. Det påpekes videre at Eidsiva har gjort risikoanalyser av prosjektet, og organisert seg på en måte som medfører redusert risiko for kunder og kreditorer. Klager mener det er en saksbehandlingsfeil at NVE ikke har vurdert søkerens selskapsstruktur og gjennomføringsevne og satt dette opp mot hverandre.

NVE vil her vise til Bakgrunn for vedtak, pkt. 4.7 "Selskapsstruktur og gjennomføringsevne", og våre vurderinger under pkt. 6.9.1 "NVE har ikke lagt vekt på DREs svake finansielle stilling – manglende gjennomføringsevne". NVE finner ikke at klagen gir grunnlag for å hevde at NVE ikke har vurdert selskapenes gjennomføringsevne opp mot hverandre.

6.9.3 NVE har ikke vektlagt Eidsivas erfaring med drift

Klager henviser til Eidsivas engasjement på fjernvarmesiden, hvor de er involvert i seks fjernvarmeprosjekter. Det påpekes at NVE har valgt å se bort fra Eidsivas soliditet, erfaring og gjennomføringsevne.

NVE viser her til Bakgrunn for vedtak, pkt. 4.7, hvor NVE konstaterer at begge selskapene har erfaring med utbygging og/eller drift av fjernvarmeanlegg.

NVE deler ikke klagers syn på at det foreligger grunnlag for å differensiere mht. søkernes erfaring med drift av fjernvarmeanlegg. Når det gjelder søkernes soliditet og gjennomføringsevne, viser vi til våre vurderinger i pkt. 6.9.1 og 6.9.2 ovenfor.

6.10 Tidsplan for utbygging

Det vises til konsesjonens vilkår om frist for ferdigstilling og idriftsettelse av fjernvarmeanlegget. Det henvises igjen til at DRE omfattes av regelverket for offentlige anskaffelser, og at DRE derfor ikke kan oppfylle dette vilkåret.

NVE viser her til vår vurdering under "Regelverket om offentlige anskaffelser", og NVE finner ingen grunn til å vurdere dette ytterligere da NVE er av den oppfatning at DRE ikke omfattes av dette regelverket.

6.11 Planer for ytterligere utbygging og avtaler om varmeløyper

6.11.1 NVE har feilaktig lagt til grunn at Eidsivas valg av tomt hindrer videre utbygging av fjernvarmetilbudet i Gjøvik

Klager mener at Eidsiva har et bedre kundegrunnlag, og større potensial med hensyn til å øke kundegrunnlaget. NVE viser her til våre vurderinger ovenfor under pkt. 6.5 "Prosjektomfang, konsesjonsgrenser og kundegrunnlag" og NVEs vurdering under pkt. 6.8.1.1- 6.8.1.3.

NVE finner ikke at klagen gir grunnlag for å endre våre vurderinger mht. Eidsivas valg av tomt for varmesentral.

6.11.2 Elektrisitetsproduksjon

Klager viser til Bakgrunn for vedtak, hvor NVE konkluderer med at begge søkere har planer om elproduksjon i sine fjernvarmeanlegg. Klager mener at dersom NVE hadde foretatt en reell vurdering av dette temaet, ville Eidsiva blitt vurdert som bedre enn DRE.

Klager mener DREs valgte løsning for dampledning vil umuliggjøre elproduksjon, og at DRE kun har "pyntet" på prosjektet ved å fremstille det som mer positivt enn hva klager mener realiteten er. Det vises til bilag nr. 11 i klagen, som er en konsulentrapport som har utredet elproduksjonsmulighetene ved Dalborgmarka og Hunton. Rapporten konkluderer med at det ikke er realistisk å ha elproduksjon noen av disse stedene.

NVE tar til etterretning at de tekniske forholdene tilsier at mulighetene for elproduksjon vil være begrenset både i Dalborgmarka og ved Hunton. Nå er det imidlertid fra DREs side ikke aktuelt med elproduksjon i Dalborgmarka, og i så fall ikke ved å benytte en damp turbin som utnytter trykkfallet fra 40 bar til 25 bar som beskrevet i konsulentrapporten fra Calambio Engineering AB. Beregninger fra konsulentrapporten som klager tar til inntekt for at det ikke er realistisk å plassere en damp turbin ved

Hunton, motsier imidlertid ikke at det der vil være teknisk mulig med ca 2,5-2,9 MW elkapasitet. DRE sin valgte tekniske løsning for en ca 3 MW dampturbin ved Hunton avviker imidlertid en del fra løsningen som Calambio har regnet på. DRE forventer å kunne produsere ca 3 MW el på det meste om sommeren, fra mettet damp som kondenseres til 0,15 bar og temperatur 45-50 ° C. Da vil dampen ha en tørrprosent på 82 %.

NVE mener det er grunn til å tro at kostnadene ved et dampaggregat ved Hunton vil bli høye, og evt. vil måtte kreve finansielle støtteordninger. Virkningsgraden vurderes også å bli lav, men elproduksjon representerer likevel en mulighet til å nyttiggjøre overskuddsdamp fra Dalborgmarka om sommeren eller når industribedriftene ikke avtar damp.

Klagen viser videre til at Eidsivas planer om et kombinert anlegg av kraft og varme vil gi en samfunnsmessig rasjonell energiproduksjon. Det vises til at energien fra biomassen vil utnyttes optimalt, med en høy totalvirkningsgrad som utnytter brenselpotensialet maksimalt. Det påpekes at NVE har lagt for liten vekt på Eidsivas miljøvennlige og rasjonelle løsning for elproduksjon.

NVE vil her bemerke at verken DRE eller Eidsiva har vært særlig konkrete mht beskrivelse av elproduksjonen hva gjelder anleggsstørrelse, driftsbetingelser eller kostnader til investering og drift. Elproduksjon har heller ikke inngått i de samfunnsøkonomiske beregningene for prosjektene.

NVE finner ikke grunn til å endre vår vurdering i Bakgrunn for vedtak og differensiere prosjektenes planer om elproduksjon i Eidsivas favør.

6.12 Beredskap

Klagen viser til at Eidsiva Bioenergi er en del av Eidsivakonsernet totalberedskapsorganisasjon, og det pekes på at deres planlagte anlegg på Gjøvik vil sikre en pålitelig energileveranse i regionen. Klager mener at gjennom å koble kundene til Eidsivas planlagte bioenergianlegg opp mot Eidsivas nett, vil man i utsatte situasjoner kunne sikre kraftleveranser fra andre Eidsivaselskaper enn bioenergi, og samfunnsviktige kunder vil kunne få levert energi fra bioanlegget dersom øvrige produsenter faller ut. Det påpekes at dette vil ikke DRE kunne tilby, uten å trekke på øvrige nett eller produsenter. Klager anfører at NVE ikke har lagt vekt på Eidsivas beredskapsmessige fordel, men kun har lagt vekt på at DRE skal bygge et robust anlegg slik at kravene til beredskap blir ivaretatt isolert sett.

NVE vil her påpeke at alle fjernvarmenett og fjernvarmekunder kan kobles opp mot kraftnettet, og tilgangen på elektrisk kraft skal ikke være avhengig av eierforhold til de ulike nett- og kraftanlegg, jf energilovforskriften § 4-4, bokstav d og e. Videre legger NVE til grunn at fjernvarmeanlegg er pålagt å ha en reservekapasitet, som dermed sikrer en god forsyningssikkerhet, uavhengig av ekstra sikkerhet fra kraftleveransen.

NVE har siden 2007 mottatt en rekke konkurrerende fjernvarmesøknader. I hovedparten av disse sakene er lokale nettselskaper representert enten gjennom morselskapet direkte eller som datterselskap av nettkonsesjonær, slik som Eidsiva Bioenergi på Gjøvik. Av hensyn til det forvaltningsrettslige likebehandlingsprinsipp, kan ikke NVE legge slike hensyn som beredskapsmessige fordeler til grunn, all den tid vi mener konkurrenten tilfredsstiller krav i energiloven kapittel 6 Beredskap, og energilovforskriftens kapittel 6 Beredskap og forskrift om beredskap i kraftforsyningen.

NVE finner ikke at klagen gir grunnlag for å differensiere søkerne mht. beredskap.

Med bakgrunn i overstående vil NVE anbefale at Eidsiva Bioenergis klagegrunner ikke tas til følge.

7 Konklusjon

NVE har gjennomgått klagegrunnene til Eidsiva Bioenergi og vi kan ikke se at det har kommet frem nye momenter som tilsier at vårt vedtak av 30.6.2009 bør endres eller omgjøres.

Klager mener at NVE under flere av vurderingstemaene som er lagt til grunn i konsesjonsvedtaket, baserer seg på feil i faktisk grunnlag. Klager mener NVE ikke har foretatt en forsvarlig saksbehandling i saken. Etter NVEs vurdering har det foreligget et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag og det er ikke holdepunkter for å konkludere med at det her foreligger saksbehandlingsfeil som kan ha hatt betydning for vedtakets innhold.

Klager anfører at DRE må følge regelverket om offentlige anskaffelser, og flere av momentene i klagen er basert på dette. NVE har foretatt en vurdering av regelverket om offentlige anskaffelser og forsyningsforskriften. Etter NVEs vurdering medfører det ikke riktighet at DRE er underlagt regelverket om offentlige anskaffelser. Det er derfor ikke grunnlag for å konkludere med at det foreligger saksbehandlingsfeil som kan ha hatt betydning for vedtakets innhold.

Klager anfører at Eidsiva har et vesentlig større kundegrunnlag enn DRE. NVE gjorde i Bakgrunn for vedtak en vurdering av søkernes kundegrunnlag. Etter NVEs vurdering vil kundegrunnlaget og dermed varmesalget til de to prosjektene være tilnærmet det samme, da begge søkerne opererer i det som bare med mindre forskjeller er det samme geografiske området. NVE finner ingen grunn til å endre denne vurderingen.

Klager mener at det er lagt til grunn underestimerte investerings- og driftskostnader for DREs fjernvarmeanlegg. NVE har vurdert anleggs- og driftskostnadene til DRE iht. klagers anføringer, og deler ikke klagers syn på at DREs oppgitte kostnadene ikke er reelle.

Det påpekes i klagen at NVE feilaktig har lagt til grunn at DREs tomt er ferdig regulert til fjernvarmeformål. NVE har i forbindelse med klagen gjennomgått reguleringsbestemmelsene for Dalborgmarka, og forespurt Gjøvik kommune om tomtens reguleringsstatus. NVE kan ikke se at klagers påstand om at området må omreguleres medfører riktighet, og NVE finner ingen grunn til å endre vår vurdering om at DRE har en ferdig regulert tomt for varmesentral.

Klager viser til at NVE feilaktig har lagt til grunn at det ikke foreligger teknisk usikkerhet rundt DREs valg av rørteknologi. NVE har gjennomgått klages momenter, og NVE kan ikke se at det er fremmet argumenter som vil endre vår vurdering. NVE mener at det ikke foreligger teknisk usikkerhet knyttet til DREs planlagte dampledning.

Etter NVEs vurdering vil fjernvarmeanlegget i Gjøvik basert på løsningen til Daimyo Rindi Energi AS være mer samfunnsmessig rasjonelt sammenlignet med det planlagte fjernvarmeanlegget til Eidsiva Bioenergi.

Med bakgrunn i klagen fra Eidsiva Bioenergi og våre vurderinger av disse, kan ikke NVE se at det har kommet frem nye momenter i saken som tilsier at vårt vedtak av 30.6.2009 bør endres eller omgjøres.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Arne Olsen
seksjonssjef

Vedlegg:

- NVEs vedtak med begrunnelse og kopi av klagen
- Bakgrunn for vedtak Gjøvik, Fjernvarmekonsesjon for Gjøvik, Bakgrunn for vedtak Vestre Toten
- Utskrift over saksdokumentene

Kopi: Eidsiva Bioenergi AS, Merkantilvegen 2, 2815 GJØVIK
Daimyo Rindi Energi AS, Mølleparken 6, 0459 OSLO
Advokatfirmaet Mageli ANS v/advokat Morten Kokkim, Pb. 88, 2001 LILLESTRØM
Raufoss Næringspark ANS, Storgata 41, 6508 KRISTIANSUND N
Dalkia Norge AS, Pb. 128 Skøyen, 0212 OSLO
Enova SF, Professor Brochsgt. 2 , N-7000 TRONDHEIM